

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Klic miru z Balkana

Pretekli teden je bil Beograd v osrednju mednarodne pozornosti. Sredi vojnih zapletov vojaškega spopada med evropskimi vesilami je v jugoslovanski prestolnici zborovala nekaka konferenca miru. Tako moremo namreč imenovati zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze, ki se je vršilo v Beogradu 2., 3. in 4. februarja in ki so se ga poleg jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića udeležili Jean Metaksas, predsednik vlade in zunanji minister Grčije, Gregor Gafencu, zunanji minister Romunije, in Sukri Saradzoglu, zunanji minister Turčije. Zastopniki štirih balkanskih držav: Jugoslavije, Turčije, Romunije in Grčije so se zbrali, da z večjim poletom in s pomnoženo energijo nadaljujejo svoje dosedanje prijateljsko sodelovanje pri uvrščevanju skupnega miru. V delu za doseg tega prvega in najvažnejšega cilja Balkanske zveze niso bile štiri države, članice Zveze, nikdar tako solidarne — to je posebno poudaril predsednik grške vlade Metaksas — kot so danes. To je danes tem bolj potrebno, ker so največji narodi Evrope in na svetu zapleteni v vojno in ker vojna nevarnost izteza kakor polip svoje

roke tudi po manjših narodih in državah. Balkanska zveza se smatra za trajno in ne le za prehodno mirovno ustanovo na Balkanu. Zato je svojo pogodbo, ki je bila sklenjena pred šestimi leti, podaljšala za sedem let, začeniši z 9. februarjem 1941. V uradni izjavi, ki so jo izdali štirje zunanji ministri držav članic Balkanske zveze, ugotavljajo na prvem mestu skupni interes štirih držav, da se ohrani mir, red in varnost na jugovzhodu Evrope, in svojo trdno odločnost nadaljevati odločno miroljubno politiko, da bi obvarovali pred izkušnjami vojne ta del Evrope. S tem je poudarjen drugič steber Balkanske zveze: nevtralnost (nepristranost) med obema vojnima taboroma v sedanjem oboroženem spopadu. Ta nevtralnost je najtrdnjša podlaga interesov, ki danes spajajo vse države južnovzhodnega dela Evrope ne glede na to, ali so ali niso članice Balkanske zveze. Ta nevtralnost je kajpada navezana na pogoji, da ne bosta njihova neodtakljivost in neodvisnost v nadaljnjem razvoju dogodkov postavljena v nevarnost. Zato zastopniki štirih balkanskih držav ugotavljajo v uradni izjavi svojo voljo, da ostanejo združeni v krogu sporazuma,

ki izvaja samo svoje lastne cilje in ki ni naperjen proti nikomur, ter da skupno skrb za ohranitev pravice vsake članice do neodvisnosti in narodnega ozemlja. Tretji steber politike Balkanske zveze pa je nadaljevanje dosedanjih prizadevanj za poglobitev odnosov z vsemi sosedi. Zato poudarja uradna izjava beogradske konference stalnega sveta Balkanske zveze iskreno željo teh držav ohraniti in gojiti prijateljske odnose s sosednimi državami v pomirljivem duhu medsebojnega razumevanja in miroljubnega delovanja. Ali bo beogradska konferenca Balkanske zveze mogla doseči uresničenje svojega prvega in glavnega sklepa: ohranitev miru na Balkanu in v sosednjem Podunavju? Ta nada je upravičena, ker se velika jadranska sila Italija trudi z vsemi sredstvi, da sa ohrani mir na jugovzhodu Evrope. Je še ena, zelo važna okolnost, ki govori za ohranitev miru v tem delu Evrope, in to je želja v vojno zapletenih vesilih: Anglije, Francije in Nemčije, da se južnovzhodna Evropa iz splošnih evropskih interesov obvaruje vojnih zapletov ter se ohrani na dosednji liniji miru.

Nemški napadalni načrti na zapadu in na vzhodu

Napadalnost Nemcev iz zraka in na morju

Na kopnem ni bilo v zadnjem času na zapadnem bojišču nič posebnega. Pač pa so se Nemci lotili z vso silovitostjo zračnih napadov na angleške ladje. Pri pomorski ofenzivi so bile obojestranske izgube — angleških ter nevtralnih ladij na eni in nemških bombnikov na drugi strani — približno izenačene. Goto-vo je tudi, da se bodo vrgli Nemci poleg napadov iz zraka s podvojeno silo tudi na torpediranje potom podmornic. Do srede januarja so priznali Nemci izgubo 35 podmornic, Angleži pa trdijo, da jih bo 53. Od pred vojno zgrajenih podmornic posedla Nemčija samo še 20. Ker niso napadali doslej Angleži iz zraka nemških ladjedelnic, je zgradila lahko Nemčija od početka vojne v septembru do danes tedensko po dve novi podmornici. To znači 45 novih podmornic. Nemci se bodo zagnali v najkrajšem času v angleške, francoske in nevtralne ladje s 65 do 70 podmornicami, s kolikor so razpolagali koj v začetku vojne.

Napadalni načrti v treh smereh

Angleški in francoski vojaški strokovnjaki napovedujejo, da bo začela Nemčija prej ali slej veliko ofenzivo na zapadu, za katero pa potrebuje mnogo železa in še več petroleja. Radi teh dveh potreb bi naj vdrli Nemci v Romunijo, kjer je petrolej, in na švedsko po železo. Po trditvah angleških in francoskih strokovnjakov je Nemčija razpostavila pred

nedavnim svoje pomorske sile ob obalah Baltiškega morja in dajejo nemški častniki navodila za najnovejše napade sovjetskih čet na finsko ozemlje.

Finsko vrhovno vojno vodstvo oznanja, da se poslužujejo sovjeti v zadnjih srditih in neprestanih napadih na finske postojanke novega načina ofenzive, kateri jim je bil priporočen od kake tuje in v napadanju preizkušene sile. Na pritisk od zunaj hoče Moskva za vsako ceno končati vojno na Finskem pred

23. februarjem, to je pred obletnico ustvaritve sovjetske armade, ker sicer bo Rusija ob ves ugled v svetu.

Iz potrebe po romunskem petroleju so bile poslone v sovjetsko Galicijo nemške čete, ki so prevzele nadzorstvo nad prevozom v Romuniji kupljenega petroleja po sovjetskih tleh v Nemčijo. Po mnenju Angležev in Francozov bi se naj istočasno z Nemci pojavili v romunski Besarabiji ruski sovjeti. Omenjena napada bi naj bila tako bliskovita, da bi zavzniki ne imeli časa za pomoč Romuniji s Črnega morja in tudi ne na zapadu z razbremenilno ofenzivo. Po zatrdilu iz Anglije in Francije švedska ne bo v stanju, da bi se uspešno zoperstavila izkrcanju nemških čet, katerega bo krilo ter podpiralo letalstvo.

Nepopisno trpljenje Poljakov

Sveti stolici je predložil poljski poslanik pri Vatikanu novo poročilo o nepopisnem trpljenju Poljakov v od Nemcev in od sovjeto- zasedenem ozemlju. V Poznanju in v Bidgošću so bile izdane naredbe, po katerih je zapovedano, da se morajo na pokopališčih odstraniti vsi napisi v poljščini in nadomestiti z nemškimi do 15. februarja.

Novi oblastniki na Poljskem delajo z vsemi močmi ter sredstvi na to, da bi poljske pokrajine čisto raznarodili. Dalje vsebuje poročilo poljskega poslanika vse podrobnosti o nezaslišanem zatiranju verskega življenja. Poročilo je priložena tudi lista vseh, ki so bili v zadnjem času ustreljeni na Poljskem. Med njimi je mnogo duhovnikov.

V Lvovu so zaprli sovjeti 2000 poljskih častnikov in neprestano gonijo v ječe izobražence. Celotnemu poljskemu ozemlju, katerega so si prilastili sovjeti, preti glad, ker sovjetski mogotci ne skrbijo za prehrano in so tudi prometne razmere v takem neredu, da onemogočajo prevoz najpotrebnejšega.

Dalje je polovila ruska tajna policija vse voditelje Ukrajincev, jih zaprla in v zadnjem času odgnala v Kijev, kjer jih bodo najbrž postrelili. Trpljenje Ukrajincev presega vse meje.

Inozemske radio-postaje so razglasile zadnji ponedeljek, da je bilo v vojni ter med zasledbo na ta ali oni način ob življenje tri milijone Poljakov.

Mar je to slovensko?!

Naša država preživlja sedaj važno in pomembno dobo: notranjo preureditev. Postavljajo se ji novi pravni temelji, ki bodo stali ne samo v Beogradu, marveč tudi v Zagrebu in v Ljubljani. Pri tem preosnovitvenem delu zapažamo za Slovence obžalovanja in obsodbe vršen pojav. Pri graditvi hrvatskega državno-pravnega temelja so se zbrali v nezlomljivi slogi vsi Hrvatje s prav neznatnimi izjemami. S Slovenci pa žal ni tako. Dočim se velika večina slovenskega naroda z dr. Korošcem na čelu trudi, da izvrši vse potrebne priprave za položitev slovenskega državno-pravnega temelja, pa manjšina napenja vse svoje moči, da bi sproti razdrila vse, kar je postavljeno in pripravljeno.

To je izdajstvo otrok nad lastno materjo, ki hoče obnoviti domačo hišo ter na solidnejši podlagi preurediti domače gospodarstvo. Lastni sinovi — pokvarjeni in zaslepljeni — grabijo skrbno mater za roke, da jih ne more svobodno gibati, ter ji delajo vse mogoče težave in ovire. Tak je odnos JNSarjev do Slovenije. Izrodek slovenskega ljudstva so ti ljudje, ki so zavrgli vzpodbudno izpoved prejšnjih naših rodov:

»Biti slovenske krvi,
bodi Slovincem ponos!«

Tem ljudem ni v čast in slavo biti Slovenec, njihov ponos je, da so Jugoslovenci. Ker je celotnostno jugoslovenstvo njih ponos, je državni centralizem njihova potreba.

Naši liberalni demokratje in kmetijci, se-

daj JNSarji imenovani, so omogočili centralistično ureditev naše države, ker so leta 1921 glasovali za Vidovdansko ustavo. Deset let kasneje (1931) so njihovi voditelji podpisali sedanjo ustavo, ki je prav tako centralistična, kot je bila njena prednica. Ko se sedaj z izjemnimi odredbami mimo in preko veljavne ustave dela na demontiranju centralizma in na preureditvi države na osnovi ljudske samouprave in avtonomije, JNSarji — predvsem njih slovenski del — z raznimi sredstvi ovirajo to delo. Hrvatske samoupravnosti in samostojnosti ne morejo več preprečiti, ker je z oživetvorenjem banovine Hrvatske postala dejstvo. Zato pa se trudijo, da bi z molodovanjem in ovajanjem, v katerem so mojstri, in z intrigami v Beogradu in Zagrebu preprečili vpostavljenje banovine Slovenije.

JNSarsko časopisje, ki izhaja v slovenskem jeziku, simpatizira z zahtevo Hrvatske seljaške stranke, da se naj čimprej razpišejo volitve, narodno predstavništvo, ki bi izšlo iz teh volitev, pa bi naj potem izvedlo preosnovno srbskega in slovenskega dela države. To zahtevo JNSglasila (»Jutro«, »Domovina«, »Kmetijski list«) ne samo skrbno in podrobno navajajo, marveč se tudi zanjo zavzemajo. »Jutro« (2. februarja) imenuje sklep glavnega odbora JRZ z dne 24. januarja, da je neobhodno potrebno pred kakršnimi koli volitvami izvršiti organizacijo in preurediti vse dele države in državno skupnost, »težko pogreško«. Znano je, da JNS glavni voditelji, kadar govorijo iskreno (to se dogaja redko in izjemno), proglašajo vso državno preure-

ditev, ki je od lanskega avgusta v teku, kot težko pogreško. To bo najbrž tudi ozadje, ki je iz njega vznikla »Jutrova« trditev o težki pogreški, ki jo je baje zagrešil glavni odbor JRZ.

Zabavno, pa še bolj žalostno je opaziti, kako »Kmetijski list« vlačí skupaj razloge, ki bi naj dokazali, da je potrebno pred vpostavitvijo slovenske banovine in preureditve vse države razpisati volitve v narodno skupščino. To baje zahteva načelo demokracije. Kakor da bi ne imele tudi avtoritarne države svoja narodna predstavništva! Saj celo Stalin trpi poleg svoje nasilne diktature nekaj parlament, za čigar mnenje pa se mnogo manj briga kot za »finski sneg«! Kakor da bi ne bila JNS diktatura v naši državi prirejala neke »volitve« ter šarila z nekim narodnim predstavništvom! Kje so takrat bile JNS želje in zahteve po demokraciji, po »svobodi tvorne volje, dela in besede«?! Resnično demokratska je samo naša stranka, stranka slovenskega ljudstva, ki je to svojo demokratičnost dokazala s svojo dosledno borbo zoper centralizem, ki je zanikanje in nasprotje prave demokracije. V imenu iste demokracije zahtevamo sedaj osvoboditev slovenskega ljudstva iz spon centralizma in vpostavitve slovenske samouprave. Na Hrvatskem se je to že zgodilo, z isto pravico zahtevamo to tudi mi Slovenci. Ali ni to bolj pošteno, kot pa če se »Kmetijski list« zavzema za zahteve, ki niso vznikle iz slovenskega naroda in ki niso v skladu z njegovimi resničnimi željami in življenjskimi pravicami?!

Trošarina na vino

Menda ni stvari, ki bi bila našemu vinogradniku bolj zoprna, pa tudi ne zadeve, glede katere bi se bilo že več govorilo in pisalo in o kateri bi bila mnenja bolj različna, kot je trošarina na vino. Vinogradniki in njihove organizacije pri nas kakor tudi v Dalmaciji, Vojvodini in drugod, se borijo proti njej že od nekdaj. Je pa ravno vino oni kmetijski pridelek, ki daje oblastvom, državi in banovinam ter občinam, najbolj zapeljivo podlago za doseg sredstev za kritje svojih izdatkov. Ker nadalje niso vsi predeli niti v vsej državi, niti v naši banovini primerni za pridelovanje vina, nimajo tudi povsod pravega razumevanja za vinogradnikove težnje in skrbi in smatrajo vino kot luksuzni predmet, ki ga smejo čim bolj obremeniti.

Ali je trošarina na vino upravičena?

Ker smatrajo večinoma v nevinorodnih krajih vino za predmet, ki ni neobhodno potreben, je s tem dana navidežno upravičena misel, da naj le plača tisti, ki ga hoče uživati. Ne pomislijo pa vsi ti, da je od prodaje vina odvisno veliko ljudi in njihovo preživljanje. Seveda bi bilo drugače, ako bi pridelovalci vina imeli možnost gojiti mesto vinske trte na njihovih zemljiščih kaj drugega. Na žalost pa je večina vinogradniških zemljišč sposobnih le za vinograde, ne pa za druge kmetijske sadeže. Zato so primorani imeti na teh kamenitih in strmih zemljiščih samo vinograde ali pa bi bila ta zemlja le pušča, ki bi preživljala samo nekaj zajcev, ne pa ljudi, ki sedaj živijo od te zemlje. Ako ne bi bilo tukaj vinogradov, bi morali prebivalci iti s trebuhom za kruhom po svetu, ker druge možnosti ni. Vinogradi preživljajo sicer borbo, pa vendarle veliko ljudi v kamenitem svetu naših Haloz, Slovenskih gor, Dalmacije, kjer lahko živijo ljudje le, ako jih bo redila vinska trta, drugače življenja na domači grudi nimajo.

Vsi lastniki teh zemljišč pa tudi plačujejo od njih že davek — zemljarino. Kakor smejo ostali kmetje, ki plačajo od svojih zemljišč zemljarino, prodajati svoje pridelke kakor hočejo in koder hočejo, bi naj smel prodajati svoj pridelek — vino tudi vinogradnik. Z isto upravičenostjo bi lahko zahtevali prebivalci vinorodnih krajev, da se posebej obdavčijo tudi ostali kmetijski pridelki: živina, mleko, pšenica, med itd., kakor zahtevajo oni iz nevinorodnih krajev, da se obdavčuje vino. Seveda nam ne pride niti na misel, da bi to zahtevali, ker smatramo, da plačujejo primeren davek že itak v zemljarini. In samo isto zahtevamo tudi za vino. Sicer se zatrjuje povsod, da plačujejo trošarino potrošaci vina, torej oni, ki vino pijejo, ne pa oni, ki ga pridelajo. Zato je važno vprašanje, kdo prav za prav plača trošarino na vino.

Kdo plača v resnici trošarino na vino?

Zatrjujejo, da plačajo trošarino na vino pivci vina. Ko bi bili oni, ki vino pijejo, tako premožni, da bi jim bilo vseeno, koliko za vino plačajo, oni pa, ki prodajajo vino na drobno, zadovoljni z vsakim zaslužkom ali bi bili lahko tudi brez njega, bi to mogoče odgovarjalo. Ker pa temu ni tako, se z dvigom cene vinu, kar je neobhodno, ako prištejemo cenam vinu pri vinogradniku še trošarino, potrošnja vina zmanjša. Ker se s tem zmanjša tudi povpraševanje za vino, se morajo po vseh narodnogospodarskih pravilih zmanjšati tudi splošne cene vinu. Ker pa so pridelovalni stroški vina že itak tako visoki, kot so ponavadi cene vinu v trgovini na veliko, gre to nadaljnje znižanje cen na škodo in v izgubo vinogradnika. Tudi so običajno cene vinom po gostilnah kolikor toliko stalne. Tako ne more gostilničar poljubno zvišati cen vinu, svojega zaslužka pa seveda noče in tudi ne more dati za trošarino. Tako mu ne preostane drugega, kakor da kupi vino toliko ce-

neje, da je s tem krita tudi trošarina. Ako pa proda vinogradnik vino naravnost potrošaču in prične ta računati, da bo moral plačati še trošarino, navadno odstopi od kupčije ali pa mu mora plačati trošarino vinogradnik, ako hoče kaj prodati. V resnici plača trošarino na vino le vinogradnik.

Boj vinogradnikov proti trošarini na vino

Zaradi tega je popolnoma razumevno in tudi upravičeno, da se borijo vinogradniki že od nekdaj proti tej prekomerni obremenitvi svojih pridelkov. Najbolje bi seveda bilo, ako bi odpadla vsaka trošarina na vino. Ker pa mora dobiti tudi oblast neke potrebne dohodke za kritje svojih izdatkov, je razumevno, da skuša obremeniti vse mogoče, tako tudi vino. Samo, da bi ta obremenitev ne bila previsoka! Ker pa gre to mnogo previsoko, bo ubito s tem vse naše vinogradništvo. Vemo, da je dobila dravska banovina na banovinski trošarini čez 20 milijonov dinarjev letno, prav toliko pa so pobrale še občine. Tega vinogradništvo ne bo preneslo stalno.

Pa ne samo, da se vino prekomerno obremenjuje, močno se tudi s tem ovira vsak promet z vinom. Svoječasno je bila navada, da je imel v nevinorodnih krajih vsak kmetovalec vino kar doma ter ga je uporabljal za delavce in za sebe dnevno. Sedaj je to ravno zaradi oviranega prometa onemogočeno, ker kmet vseh ceremonij, ki so potrebne pri dobavi vina, ne prenese, pri vinskem trgovcu pa je vino predrago. Posledica tega je, da dobita kmet in njegov delavec vino le v nadrobni prodaji in da jima takrat v prekomerni meri zaužito vino lahko celo škoduje, dočim bi jima pri vsakodnevnem zmernem užitku na vsak način koristilo. Pa tudi poraba vina je na ta način manjša, kar škoduje spet vinogradniku. Tudi je bilo prej običajno zamenjavanje vina z drugimi kmetijskimi pridelki med vinogradniki in kmeti v nevinorodnih krajih.

Sedaj je tudi to onemogočeno, ker je na eni strani vino previsoko obremenjeno, na drugi strani pa dobava vina naravnost od vinogradnika močno ovirana. Zaradi tega je tudi upravičena zahteva vinogradnikov, da bi naj bilo treba plačati trošarino le od vina, ki ga prodajo v nadrobni prodaji, ne pa tudi za ono, ki ga kupi potrošač naravnost od vinogradnika ali ga pridobi za zamenjavo za druge kmetijske pridelke. Celo podariti bi ne smel nihče vina, ne da bi plačal predpisano trošarino.

Ali trošarina od litra ali pa pavšalna trošarina?

Sedaj je uvedena pri nas trošarina od litra, svoječasno je bila uvedena tudi že pavšalna trošarina. Pri zadnjem načinu pobiranja trošarine bi plačal nek določen znesek vsak gostilničar, promet z vinom pa bi bil popolnoma prost. Seveda bi plačali tako trošarino na vino samo točilci vina na drobno, dočim bi bili pridelovalci vina trošarine prosti. Prav gotovo bi se promet z vinom pri tem načinu pobiranja trošarine močno dvignil, ker bi marsikdo lahko užival vino, ki ga sedaj ne more. To bi se pa ne zgodilo na škodo gostilničarjev. Kdor gre v gostilno, gre itak neglede na to, ali ima na razpolago vino doma ali ne. Prepričani pa smo, da bi bilo potem v gostilni dobiti mnogo boljšega vina kot sedaj, ker je boljše vino zaradi trošarine sedaj tudi za gostilničarja predrago, pa tudi oviran promet z vinom mnogokrat sedaj preprečuje pravilno kletarjenje v gostilničarjevi kleti. Oblast bi dobila mogoče nekaj manj trošarine na vino kot sedaj, bi pa prišla končno na isto, ker bi odpadli tudi vsi izdatki, ki jih ima oblast sedaj zaradi potrebe kontrole pri prodaji vina in pri pobiranju te. Potem bi odpadlo tudi vse morebitno tihotapljenje vina, ki se sedaj mogoče dogaja, ker bi postalo nepotrebno. Zaradi tega je čisto upravičena zahteva vinogradnikov po izvedbi pavšalne trošarine, je pa tudi izvedljiva.

Vinogradniško vprašanje je vprašanje obstoja naše severne meje v narodnostnem oziru

Večina prebivalstva severnega dela Slovenije je odvisna od tega, kako se bo prodalo vino. Prav dobra je misel nekega dobrega poznavalca najrevnejšega dela severne Slovenije, to je Haloz, da bo temu predelu pomagati le na ta način, da omogočimo tamkajšnjim ljudem prodajo njihovega pridelka —

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

vina po primerni ceni. Tudi viničarsko vprašanje bo rešeno učinkovito takrat, ko bodo lahko vinogradniki prodali vino po primerni ceni. Svoječasno je bilo pravilo, da je plačal vinogradnik dnino v višini cene enega litra vina. Kako naj sedaj isti vinogradnik plača trikratno ali celo štirikratno dnino od cene litra vina? Naša severna meja bo močna, ako bo gospodarsko močan nekdanji in sedanji steber ob njej. To pa je in bo edino naš kmet. Zato je neobhodno potrebno, da pričemo razmotrivati o tem za naše prebivalstvo severne meje tako važnem vprašanju trezno in ga skušamo rešiti tako, da bo lahko vinogradnik spet prosteje zadihal.

Po Jugoslaviji

Volilni red za parlament, ki je bil kot načrt objavljen, je vlada z ozirom na izražene kritike in želje v nekaterih točkah preuredila. Ostale so državne liste. Vložiti se more državna lista samo, če je zbrano na njej vsaj 15 okrožnih list. Z državne liste more biti izvoljen samo njen nosilec, in sicer v primeru, da je dobila lista vsaj 100.000 glasov. Okrožne liste imajo vsaka svojega nosilca, ki pride pri dodelitvi mandatov, ki jih je dobila lista, prvi v pošteb in potem šele okrajni kandidati v vrstnem redu po številu dobljenih glasov. Vpeljan je porpore po D'Hontovem sistemu. V nov volilni red je sprejeta določba, da pride en poslanec na vsakih 40.000 prebivalcev; če znaša višek od 40.000 najmanj 25.000, dobi okrožje še enega poslanca. Tako bo Slovenija tudi v bodoče imela toliko poslancev kot doslej, to je 29. Število volilnih okrožij v Sloveniji ostane nespremenjeno, kakor v prvotnem načrtu, to je šest. Mesto Ljubljana voli dva poslanca, ljubljansko volilno okrožje (Gorenjska) pet, novomeško okrožje (Dolenjska) pet, celjsko šest, mariborsko štiri, mursko-soboško sedem.

Četrto banovino zahtevajo muslimani. Ta bi naj bila Bosna in Hercegovina, ki tvori sedaj vrbasko in drinsko banovino. Voditelj muslimanov minister dr. Kulenović poudarja to svojo zahtevo ob vsaki priliki ter izjavlja, da se bodo muslimani za njeno uresničenje vztrajno borili. Kot razlog navajajo muslimani, da je Bosna in Hercegovina pomešana s srbskim, hrvatskim in muslimanskim življenjem, da torej ne spada ne v hrvatsko ne v srbsko banovino, marveč mora tvoriti posebno jugoslovansko banovino. Ta zahteva pa ni našla prijaznega odmeva na srbski strani.

Složna demovina. Pred letom dni, 5. februarja 1939, je Dragiša Cvetković sestavil

Proti prehladu lahko vzamete 1-2

ASPIRIN tablete

Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino-le »Bayer«-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod S. br. 37692 od 22. XII. 1939.

svojo vlado. Ob prvi obletnici te vlade je ministrski predsednik dal časnikarjem izjavo, v kateri je poudaril velik pomen narodnega sporazuma. V najkritičnejših trenutkih mednarodnega položaja, tako je rekel predsednik vlade, smo vsemu svetu lahko odločno in jasno povedali, da je naša domovina složna, da je duhovno zedinjena in pripravljena odločno braniti svoje meje. Danes se razpravlja o mejah banovine. Nad vsemi banovinami pa je širša, močnejša in večja zunanja meja Jugoslavije, ki smo jo vsi odločno braniti in ki omogoča rešitev vseh notranjih vprašanj. Če se vprašanje postavi tako, se bo sporazum o enakosti in enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev izvedel popolnoma do kraja.

Nemci v Jugoslaviji se vedno bolj delijo pod svetovno-nazornim vidikom. Na eni strani so ljudje krščanskega svetovnega nazora, ki hočejo svetinjo krščanske vere ohraniti bodočim rodovom, na drugi strani pa so ljudje nemškega narodno-socialističnega gledanja na svet.

Dosedanja reševalna dela na rušilec »Ljubljana«. Zadnjič smo poročali, da se je potopil 25. januarja v pristanišču Šibenik v Dalmaciji po končanih maneverskih voznjah naš rušilec »Ljubljana«. Ladjo bodo dvignili z ju-

Lahka zadeva

Znani nemški pisatelj žaloiger Grillparzer je bil v visoki starosti izvoljen v poslansko zbornico. Bil je tedaj že močno naglušen. Ko so ga vprašali, kako utegne spriti svoje betežne naglušnosti zmirom pravilno oddati svoj glas pri glasovanju, jim je odgovoril: »Nič lažjega kakor to. Pri vsakem glasovanju opazujem kneza Windischgrätza. Ako on vstane, jaz obsemim — ako pa on obse, jaz vstanem.«

*

Mesto v vojnem stanju z Rusijo

Že 85 let je mesto Warwick v Angliji v »vojnem stanju« z Rusijo. To mesto, ki je bilo dolgo časa jabolko prepira med Anglijo in Škotsko, je dobilo sčas-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

Karanzin se je pobral s tal z željo po maščevanju. Nekaj dni je kahal v sebi razne načrte. Naposled se je odločil za to, da šubinovo pozornost obrne od Natalije na Natašo, ki je mlajša in lepša. Vsak dan mu je pripovedoval o Nataši. Dopovedoval mu je, da v vsej okolici ni lepše ženske od nje. Ko je mislil, da je že dovolj pripravljen šubina, mu je naravnost svetoval, naj se loči od Natalije in se oženi z Natašo. Prepričan je bil, da Nataša ne bo pristala na šubinovo ponudbo in ta bo v svoji maščevalnosti našel razlog, da jo spravi v odesko ječo. Karanzin pa se je opekel. Šubin je ravno tistega dne imel zelo dober obed, ki mu ga je pripravila Natalija. Ko je slišal Karanzinov nasvet, se je jezno zakadil v svetovalec, ga brenil v trebuh in mu rekel:

»To te bo naučilo, da se boš od sedaj naprej brigal za svoje stvari!«

Karanzin je molčal, toda zaklel se je, da bo našel drugo sredstvo, s katerim bo uničil deklico.

*

Nataša je že pred kakima dvema urama videla, da sta se Dragin in Simnov vrnila domov.

Zaradi očetovega izostanka se spočetka ni vznemir-

jala, ker se je večkrat primerilo, da se je oče nekoliko zamudil, in sicer zato, da sta z Olgoporom skrila ribe. Polagoma pa se je začela vznemirjati.

To se še ni zgodilo, da bi oče za dve uri zaostal. Njegova zamuda je navadno znašala pol — do tri četrt ure.

Kaj se je zgodilo? Čoln se gotovo ni potopil, ker bi jim Dragin ali Simnov povedala. Ali pa se je morda nesreča tako zgodila, da ta dva nista videla?

Njen nemir se je povečal, ko je zagledala tri konjenike. Ko so se bližali njihovi hiši, se je naglo skrila. Ko se je pozneje nekoliko opogumila in pogledala izza ogla, je videla, da so se konjeniki ustavili pred šubinovo hišo. Pozneje je videla šubina, ko je šel v spremstvu teh konjenikov proti Dnjestru. Zdelo se ji je, da je prihod konjenikov ter šubinov odhod k Dnjestru v zvezi s tajno, katero je za njo predstavljala nerazumljiva zamuda njenega očeta.

Nataša se je podala k materi, ki je sedela pri ognjišču. Očetova juha se je grela na žerjavici. Starka je razmišljala o svoji bedi. Kadar ji je duh zablodil v preteklost, je bil ta spomin zanjo nova muka. Samo molitev jo je še tešila. Brez nje bi že pred leti bila omagala.

K sreči mož, Ivan Krilov, ni klonil. Kolikokrat jo je bodril:

»Žena, proč z malodušjem! Bog se nas bo spet usmilil. Napočil bo dan, ko bodo premagani boljševiki,

goslovanskimi dvigalnimi napravami in so sedaj na delu potapljači. Potapljači so predvsem potegnili iz ladje truplo edine smrtno žrtve pri nesreči, strojnika Grieshaberja. Rajnega so našli poleg tanka za nafto, katerega je še odprl v zadnjem trenutku, s čimer je rešil pred enim letom v morje spuščeno bojno ladjo eksplozije in je s tem dejanjem preprečil popolno uničenje ladje.

Pomanjkanje duhovnikov na Hrvaškem je predmet, s katerim se peča zagrebski nadškof dr. Stepinac v svojem postnem pastirskem pismu. Prav zanimive so številke, ki jih navaja to pismo. Nadškofija obsega ozemlje 22.000 kvadr. kilometrov, na katerem prebiva 1.800.000 vernikov. Župnij je 367, od katerih so mnoge prevelike, vsled česar bi bilo potrebno jih razdeliti in boljše zaokrožiti. Za katehetska mesta je danes potrebno vsaj 200 katehetov, poleg tega je treba 367 župnikov in najmanj 300 kaplanov. Za redno dušno pastirsko službo po župnijah in za veroučitelje je danes treba najmanj 900 duhovnikov. V nadškofiji pa je samo 573 svetnih duhovnikov, od katerih je le 500 sposobnih za delo. Primanjkljaj duhovniškega osebja torej znaša 500 oseb.

»Jutro« (3. februarja) je objavilo na zadnji strani člančič o razmerju med obleko in moralo, ki mu je namen dokazati z zgodo-

vinskimi »dejstvi«, da med obleko in moralo ni tesne, notranje zveze. Prava narodopisna znanost kajpada uči druga, in to resnična dejstva, da so namreč vsi narodi rabili in rabijo obleko, da pokrivajo svojo nagoto. Če res ni nobene zveze med obleko in moralo, kakor to uči JNS glavno glasilo, naj »Jutro« kulturni zgodovinar odgovori na vprašanje: Zakaj pa najpripottejša prirodna ljudstva v vročih krajih ne hodijo kar naga okoli, saj jim radi vročine ni treba niti najmanjšega koščka obleke? Ali ni to radi naravne sramežljivosti, ki je stražarka morale? Če bi te sramežljivosti bilo več med nekaterimi tako zvanimi kulturnimi damami po raznih letovišcih, bi tudi bilo manj nagote.

»Nova doba« in maškarada. Celjsko glasilo JNS je prineslo v zadnji številki celo vrsto napovedi in priporočil raznih maškarad. Med temi so tudi bile naslednje: pustno rajanje za sokolsko deco v Celju, maškarada sokolskega društva v Braslovčah, maškarada sokolskega društva Store-Teharje, pustni korzo v sokolski dvorani v Hrastniku, sokolska maškarada v sokolskem domu v Laškem v soboto, 3. februarja, mladinska maškarada v nedeljo, 4. februarja v sokolskem domu v Laškem z obljubo nagrad za najlepše maske... Namesto priznanja za napredek mladine v prosveti in krepostnosti pa nagrade za najlepše maskare! Vsak po svoje!

Važni gospodarski predlogi

Krajevna Kmečka zveza v Dobrni pri Celju je imela redni letni občni zbor v nedeljo, dne 28. januarja. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo delovanje edinice zelo razgibano in uspešno. Priredila je več predavanj iz kmetijstva, oskrbela skupno nabavo koruze, živinske soli in modre galice, dosegla zvišanje cene mleku na 2 din za liter, stavila oblastvom in glavnemu odboru predloge, ti-

čoč se zboljšanja kmetovega položaja, in drugo. Na občnem zboru so bili soglasno sprejeti tudi sledeči predlogi:

1. Carina na uvoz kmetijskih strojev naj se odpravi, da se omogoči nabava boljših in cenejših strojev.

2. Leto za letom stavijo naše kmetijske organizacije predloge, da se zajec, največji škodljivec sadjarstva, izloči iz lovske zašči-

Angleški vojaki na zapadnem bojišču poslušajo radijska poročila

Na Finsko prihaja vse polno prostovoljcev: švedski prostovoljec

Letalski častnik iz angleške Indije na zapadni fronti

Francoski vojaki prevažajo na bojišče časopise na motorjih

ki se boriyo zoper njega in nas zatirajo. Bog jih bo udaril.

Leta so že minula, a boljševiki so še vedno gospodarili, Bog jih ni udaril.

Nataša je bila istega čustvovanja ko oče. Zaupala je. Iz njenih oči je vedno odseval tisti tajinstveni plamen, ki ogreva mladost in ki ni nič drugega, kakor upanje v življenje.

Služaj Klavsa Andrejeva ji je sicer vsekali globokoro, a polagoma jo je prebolela. Skrb za mater in brata je zatrla v njej misel na lastno bol.

Med temi rdečkarji, ki so vznemirjali deželo, preganjali ljudi ko divje zveri in morili v njih upanje v boljše čase, je ona ohranila zaupanje v rešitev, svobodo...

Starka je sključena sedela in skrivala obraz v dlani. Nataša je mislila, da dremlje in je ni motila. Sedla je na stolček na drugi strani ognjišča. Da bi pregnala nemirne misli, je začela moliti.

Čez nekaj časa se je zaslila iz sobe suh kašel. Deklica je vzdrhtela. V srcu se ji je vzbudilo sočutje do ubogega brata. Kako rada bi mu pomagala! Pol življenja bi dala za njegovo zdravje. Tako mlad je še in že zapisan smrti. Z njim vred je trpela.

Od brata so pohitele njene misli k očetu. Nemir se je spet vzdramil v njenem srcu. Čutila je, da mora narediti konec tej negotovosti.

»Mati!« je nežno poklicala.

Starka je dvignila glavo in jo vprašaje pogledala.

»Jaz bom šla k Olgoporovim, morda je oče pri njih.«

»Le pojdi! Tudi jaz sem že nemirna zaradi tako dolge zamude.«

»Z Bogom, mati!« je še Nataša rekla. Nato je odšla. Mati se je sklonila nad ogenj in je pobrskala po žerjavici. Nato si je spet zakrila obraz in se zamislila.

Nataša je skoraj tekla. Zdelo se ji je, da jo preganjajo temne sence. Zbežati jim je hotela, a čim bolj je hitela, tem bolj so silile za njo.

Vsa zasopla se je ustavila pri vratih Olgoporove hiše. Hitro jih je hotela odpreti in vstopiti, a zaslila je otroški jok. V srcu je začutila velik nemir. Zaslutila je, da tudi Olgoporova ni doma. Pred očmi se ji je zameglilo. Čez čas je zadušila v sebi razburjenost. Odprla je vrata in vstopila.

Soba, v kateri se je znašla, je nudila sliko največje bede. Ob stenah so stale stare, polomljene postelje brez posteljnine. Spredaj je bila zamazana miza. Na njej je nekaj praznih krožnikov zastoj pričakovalo bomo prežganko. Raz oken so visele zamazane, raztrgane zavese... To sobo je Nataša poznala kot eno najlepših v Balti. A zadnja leta se je Olga Olgoporova zastoj borila proti bedi in je vse skupaj pustila v nemar.

Sredi sobe je sedela Olga, obkrožena z otroci. Uboga

ma statut svobodnega mesta. Leta 1854 je Anglija v svojem imenu kakor tudi v imenu Irske, Škotske, Walesa in svobodnega mesta Warwick napovedala Rusiji vojno. Po dveh letih so sklenili mir, toda k podpisu mirovne pogodbe so pozabili povabiti tudi zastopnike Warwicks. Nekaj iznajdljivi časnikar je to pred kratkim doglal in je presenečenim warwiškim mestnim očetom sporočil, da je mesto v času, ko se Anglija tako poteguje za tesno zvezo z Rusijo, bila prav za prav še vedno v vojnem stanju s to državo.

*

Najhitrejša riba

Kakor je neki ribogojec v Seattle, Wash. po dolgem raziskovanju doglal, je jastog najhitrej-

te, toda glas našega kmeta, ki tvori 80% jugoslovanskega prebivalstva in ki ga imenujejo »steber države«, ostaja glas vpijočega v puščavi; zato predlagamo in zahtevamo od naše Kmetijske zbornice, od naših bodočih zastopnikov banovinske samouprave in od bodočih državnoborskih poslancev, da bodo delovali z vsemi silami in uporabili vsa sredstva, da se proglasi zajec za škodljivca, ki ga sme vsakdo z vsemi sredstvi zatirati.

3. Ustanovi naj se več prostih mest za gojenice naših kmetijskih šol. Za podeljevanje podpor, odnosno prostih mest, naj bo merodajen splošen gospodarski položaj gojenčevih staršev, ne pa zgolj davčna podlaga.

4. Izvoz goveje živine in svinj, ki so za slovenskega kmeta najvažnejši izvozni predmet, naj se poveri našim domačim zadrugam, da ne bo šel prekomerni dobiček v žepe ustanovam ali posameznikom, ki so jim kmetske koristi prav malo ali nič pri srcu.

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob, Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV KALODONT PROTI ZOBNEMU KAMNU

Novice iz domačih krajev

Zasluzeno visoko odlikovanje. Kralj je odlikoval z redom sv. Save III. stopnje g. dr. Ožbalta Ilavniga, upokojenega starešino okr. sodišča pri št. Lenartu v Slov. goricah. K zaslužnemu odlikovanju naše častitke!

Dvojni jubilej znane mariborske osebnosti. Zadnje dni je obhajal dvojni jubilej g. Blaž Zafošnik v Mariboru, katerega pozna vse Slovensko štajersko. G. Blaž je pri duševni čistosti in telesni moči dočakal 80 let in obenem je že uslužben 45 let pri zavarovalnici »Slavija«. Zavednemu narodnjaku naše častitke!

Zlata poroka staršev dveh duhovnikov. Pri Sv. Tomažu pri Ormožu sta obhajala zlato poroko 3. februarja Munda Matija in Terezija, rojena Plohl. V zglednem zakonu se jima je rodilo osem otrok, od katerih so živi štirje in sta dva duhovnika. Starejši Vinko je župnik v Kamnici pri Mariboru, mlajši Ivan pa duhovnik šibeniške škofije. Jubilanta sta znana daleč naokrog kot zelo delavna in je oče v teku dosedanjega življenja zgradil po okoliških župnijah nad 70 gospodarjem domačije. V Mundovo hišo zahajajo že od nekdaj le krščanski časopisi, katere čita zlati ženin Matija še brez očal, kar znači, da je pri polni duševni čistosti in telesni moči. Častitkam k zlatemu jubileju se pridružuje tudi »Slovenski gospodar« z iskreno željo: Bodita srečna, zdrava in zadovoljna do skrajnih mej človeškega življenja!

Lokomotiva smrtno povozila železniškega premikača. Dne 1. februarja dopoldne se je zgodila na mariborskem glavnem kolodvoru smrtna nesreča. 30 letni premikač in zavirač Anton Deutschmann s Pragerskega je bil zaposlen s čiščenjem kretnice, ko je pripeljal graški brzovlak s precejšnjo zamudo. Lokomotiva je zavozila naravnost v Deutschmanna, ki je prišel pod kolesa in so ga izvlekli mrtvega. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z dvema malima otrokoma.

Starček omagal v visokem snegu. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju so našli v borovju na šikolski cesti 80 letnega preužitkarja Ludovika Škribeja iz cirkovske župnije, ki je na potu iz Ptuja v visokem snegu omagal in zmrznil.

Smrtna žrtev prometne nesreče. Terezija Berger, žena delavca iz Slov. Bistrice, je zapustila 1. februarja bolnišnico v Mariboru in se je odpeljala z avtobusom proti domu. Izstopila je pri Sv. Jožefu nad Slov. Bistrico, ker je imela od tam najbližje domov. Po izstopu se je premalo ognila in jo je najbrž udaril blatnik naprej vozečega avtobusa. Ženska je obležala, saj nikdo v avtobusu ni opazil nesreče, ob cesti v snegu z zlomljeno nogo. Našla jo je kmalu Slovenjebistričanka ter poklicala sosede in moža poškodovane, da so jo odnesli na dom, kjer pa je kmalu umrla. Zdravnik je ugotovil poškodbo noge, ni pa mogel dognati notranjih poškodb, ki bi bile povzročile smrt. Gre za nesrečen slučaj.

Snežni plaz podrl ostrešje hiše. Snežni plaz je podrl ostrešje domačije posestnika in kovača Franca Peršuha v Račah, ki je oškodovan za 7000 din.

Snežni plaz smrtno zasul viničarko. V Korenjaku pri Zavrču je delala viničarka Terezija Bratuša gaz v sneg do hiše, ki stoji ob strmem pobočju. Pri delu je presenetil Bratuševo s strmine sproženi plaz, ki jo je vzel s seboj. Ker viničarke ni bilo domov, so šli domači pogledat. Kakor hitro so opazili plaz, jim je bilo jasno, da je Bratuševa pokopana pod njim. Plaz so razkopavali tri dni, preden so domači in sosede prikopali do zadušene žrtve, ki je bila komaj poldrugi meter pod sneženo odejo.

Mlad žagar ob roko. Na žagi lesnega trgovca Franca Praznika v Ravnah pri Šoštanju je odrezala cirkularka, levico v zapestju 19 letnemu žagarju Ivanu Anželaku iz Podgorja.

Upokojeni rudar in mali posestnik zmrznil. V Dalcach pri Leskovcu na Dolenjskem je živel v koči s svojo družino 68 letni upokojeni rudar in mali posestnik Matija Češnovar. Ko sta se vračala 31. januarja dva posestnika iz Dalc proti Lomnu, sta opazila izven vasi v snegu človeka, ki ni dajal nobenih znakov življenja. Takoj sta se vrnila v Dalc do posestnika Kerina, ki je spoznal v neznanem Matijo Češnovarja, ki je izven vasi vsled starostne oslabelosti zašel v visoki sneg, iz katerega ni več mogel in je zmrznil. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Smrtna prometna nesreča. V bližino železniške postaje v Kranju so hodile delavke iz tovarne Inteks v točilnico na malico. Ko so se vračale zopet ob pol sedmih zvečer na po-

ša morska riba. Plava tako hitro, da doseže hitrost 40 km na uro in more s to naglico plavati več ur dolgo, ne da bi se utrudil. Izmed sladkovodnih rib pa je ščuka najbolj urna riba. Vendar se z jastogom ne more meriti, ker doseže ščuka le hitrost 16 km na uro.

★

Raznovrsten počitek

Kadar smo utrujeni, se vsedemo na stol ali pa se vležemo na posteljo. Tako počivamo pri nas. Drugi narodi, druge navaže. Žene rodu Hamet v Afriki se vselej na izdolbeno kameenje, kadar se hočejo odpočiti. Nas bi gotovo bolele kosti, če bi storili isto. Papuanci počepnejo tako, da leži vsa teža telesa v prstih na nogah. V tem položaju se po-

žena je bila sama kost in koža. Otroci so jokali in ona jih je tešila.

Ob pogledu na to bedo je Natašo začelo dušiti v prsih in grlu. Le s težavo je spravila iz sebe vprašanje:

»Olga, kaj se je zgodilo tvojemu možu? Ali še ni prišel domov?«

»Ne vem, kaj je z njim! Otroci jokajo, češ, da se oče več ne bo vrnil.«

Natašo so zbudile te besede, a je zadušila bol in mirno dejala:

»Kako morete misliti kaj takega! Drugi so se sicer res vrnili že pred nekaj urami, toda zaradi tega se še ni treba vznemirjati.«

Silila se je na smeh, da bi tem bolj gotovo pomirila Olgoporove. Toda te otroške oči, iz katerih je odseval pomir, te mlade duše, ki so izgubile upanje na očetov povratek, so bile za deklico nekaj groznega. Če ne bi napela vseh sil, bi tudi sama zaihtela. A tako je požirala solze in na videz veselo govorila:

»Potrpite! Kmalu se bosta vrnila vaš in naš oče.«

Tudi sama je sedla k otrokom. Privijala jih je k sebi in božala. Otroci so se zaupljivo stiskali k njej.

Olga je vstala in stopila k oknu. Njena visoka, suha postava je vzbudila v spominu sliko smrti.

Nataša jo je sočutno opazovala. Čez čas je tudi ona vstala, stopila k jej in ji prigovarjala, naj se pomiri.

Olga je topo strmela skozi okno. Natašine besede niso našle odmeva v njenem srcu.

»Olga, jaz bom šla k reki. Morda tvoj mož in moj oče popravljata mreže.«

»O, ne! Dobro veš, da ribiči ob reki ne smejo popravljati mrež.«

»Vem. Toda njima je šubin morda dovolil.«

Olga se je trpko nasmehnila.

»Nataša, ne tolaži se s tem. Šubin nikdar ničesar ne dovoli... Najbrž se jima je prevrnil čoln in sta oba našla smrt v vodi, kakor že več drugih ribičev.«

»Če bi se bilo to zgodilo, bi nam bila Dragina ali Simnov sporočila.«

»To se je lahko tudi tako zgodilo, da ona nista videla.«

»Pa bi nas boljšeвики obvestili.«

»O, ne veruj tega. Ne pozabi na to, da smo v njihovih očeh mi in vi bivši 'beli'. Boljševiki sovražijo tvojega očeta in mojega moža, ker sta služila v Denjkinovi vojski. Če sta poginila v vodi, je to njim samo v veselje. Mi pa nismo toliko vredni v njihovih očeh, da bi nam sporočili njuno smrt.«

Otroci so spet zajokali.

Nataša je uvidela, da je vsaka tolažilna beseda prazna, zato je rekla:

»Pojdem k reki!«

stajo, je privozil tržiški vlak. Radi zelo goste megle delavke niso videle, po katerem tiru vozi in so stekle na drugi tir. Nesreča je zadela 30 letno Ljudmilo Avpičevu iz Tržiča, katera je prišla pod vlak, kojega kolesa so ji odrezala obe nogi in je vsled prehude poškodbe hitro izkrevavela.

Vsem, ki so bili lansko leto v Nemčiji! Vsem sezonce, ki ste bili v pretekli sezoni v Nemčiji in imate težave z denarnimi pošiljkami v domovino, sporoča Zveza poljedelskih delavcev sledeče: Zveza je prejela dopis od Narodne banke in od strani bivšega Izseljenskega komisariata v Zagrebu, da so težave pri denarnih pošiljkah največkrat radi tega, ker naši ljudje niso dali pravih naslovov, kamor je denar namenjen, in niso dali pravih pošte, kamor naj bo denar odposlan. Drugi zopet niso držali pogodb, ampak so menjali službe na lastno roko in se vdinjali v tovarne. Nemška oblast pa ne dovoljuje sezonskim delavcem zaposlitev v tovarnah. Tisti torej, ki so pustili gospodarje, s katerimi so imeli pogodbe, ter odšli na delo v tovarne, nikakor ne morejo dobiti dovoljenja za odpošiljatev svojega zaslužka v domovino. Oni delavci pa, ki radi slabih naslovov, in teh je večina, ne morejo pravočasno prejeti denarja, naj se zglasijo, ako se že niso, pri Zvezi poljedelskih delavcev, ako so njeni člani, in Zveza bo zanje vse storila, da dobijo svoj zaslužek domov. Za nečlane pa Zveza nikakor ne more posredovati, ker bi bilo krivično, da bi užival dotični, ki ne plačuje članarine, iste ugodnosti, kakor dotični, ki je redni član in redno plačuje članarino, ki je itak tako malenkostna — znaša na leto komaj 12 din. Ni hče ne more reči izmed vas, ki je bil na sezonskem delu, da nima denarja. Vsi ste lepo zaslužili. Naprošate se torej, da si vzamete vsi, ki imate težave z denarnimi pošiljkami, to obvestilo k srcu in se v bodoče točno ravname po tem navodilu, to je, da naslove pišete točno, in sicer ime, priimek, vas, hišno številko, občino, pošto, okraj in ime države. Kontraktov tudi v bodoče lahkomišelnost ne prelomite, ampak ostanite pogodbi zvesti in ne silite v tovarne, ker je zelo težko izposlovati dovoljenje za vse, ki prelomijo pogodbo in se vdinjajo v tovarne.

Dom revežev — cilj najmočnejše organizirane skupine v Mariboru. Občni zbor Krščanske ženske zveze v Mariboru je pokazal, da šteje zveza 1143 članic in je najmočnejša organizirana skupina za dobrodelnost v Mariboru. Hvalevredni cilj zveze je »Dom revežev«, za katerega je že kupljena hiša s stavbiščem v Masarykovi ulici, ki predstavlja vrednost 200.000 din. Članice Krščanske žen-

ske zveze so prav pridno na delu z obiski in pomočjo bolnikom ter s podpiranjem najpotrebnejših revežev po mestu. Radi številnih dobrot, katere deli požrtvovalna zveza že mnogo let iz ljubezni siromakom, se veseli v našem obmejnem mestu velikega ugleda in jo Mariborčani radi podpirajo.

Za Maribor zaslužni možje dobijo skupno grobnico. Staro mariborsko mestno pokopališče je bilo že pred leti opuščeno in bodo začeli zginjati tudi posamezni grobovi s spomeniki. Mariborska občina je sklenila na svoji zadnji seji, da bo poseben odbor oskrbel prenos zemeljskih preostankov na starem pokopališču pokopanih za Maribor zaslužnih mož v skupno grobnico na frančiškanskem pokopališču na Pobrežju. Ta načrt mestne občine pozdravlja vsa javnost z obćim odobravanjem.

Nekoliko pregleda o obratovanju falske elektrarne. Elektrarna na Fali je proizvedla lansko leto 176,6 milijona kilovatnih ur električnega toka. Najvišja proizvodnja je bila leta 1927, ko je znašala 180 milijonov kilovatnih ur, najnižja pa leta 1931 s 128 milijoni.

Blagoslovitev novih zvonov. Župnijska cerkev pri sv. Magdaleni v Mariboru je dobila tri nove zvonove, kateri bodo slovesno blagoslovljeni v nedeljo, 11. februarja, ob pol desetih dopoldne.

Bridka usoda 35 delavcev. Pred dnevi je odpovedala tovarna meril v Slovenjgradcu službo 35 delavcem. Do odpovedi je prišlo, ker je tovarna prenehala izdelovati igrače, na katere je udarjen previsok davek.

Devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V času od 1. marca do 30. novembra se bo vršil pri banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, pošta Slatina Radenci, devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V ta tečaj bodo sprejeti dobro razviti in zdravi mladeniči od 16 let naprej. Prednost pri sprejemu imajo sinovi viničarjev in sinovi malih kmečkih posestnikov. Pouk v tečaju je teoretičen in praktičen. Gojenci imajo na zavodu brezplačno stanovanje in hrano. Pridni in ubožni učenci dobijo za nakup učil podpore. Lastnoročno pisane prošnje, ki morajo biti opremljene z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati najkasneje do 15. februarja 1940 upravi gornjega zavoda. Priloge običajne.

Bodoči delovni program cestnega odbora v Celju. Proračun celjskega cestnega odbora znaša 2,664.355 din izdatkov in 1,058.755 din dohodkov. Primanjkljaj bo krit z 20% doklado. Odbor bo prispeval za regulacijo Savinje 300.000 din. Dalje bo odbor nadaljeval gradnjo ceste Vojnik—Šmartno v Rožni dolini, 70.000 din. Preložitve klanca pri Št. Juriju ob juž. žel. je preračunan na 130.000 din.

Za odkup štefančičeve hiše na Polzeli in za razširitev križišča je določenih 30.000 din. Gradnja novega mosta čez Bistrico in delna preložitve ceste Motnik—Ločica bo stala 50 tisoč dinarjev. Za nadaljevanje ceste št. Jurij ob juž. žel.—Sv. Jakob—Reberc bo izdanih 70.000 din. Cestni odbor bo prispeval obćinam za popravo cest Štore—Svetinje, Socka—Št. Ilj.—Zg. Ponikva, Žepina—Marija Dobje in Galicija—Lopata. Prispevki bodo nakazani za gradnjo mostov čez Savinjo v Malih Braslovčah in čez Topolšćico na Dobrni. V novem proračunskem letu je nameravana gradnja nove občinske ceste Parizlje—Polce—Gomilsko, Kuretnica—Ivanje—Rovi in pa Dreinja vas—Medlog.

Protituberkulozni dispanzer v Mariboru se je preselil v lastne, na novo urejene prostore v Zdravstvenem domu, Korošćeva ulica 3. Razpolaga sedaj tudi z lastnim novim rentgenskim aparatom. Ordinacijske ure vsak delavnik od 8 do 12 in od 16 do 18. V svrhu preiskave je dispanzer na razpolago vsakomur, zdravi pa le revnejše sloje.

Pisarna notarja dr. GROBELNIKA v Mariboru se nahaja sedaj v novi zgradbi »Drave« v Sodni ulici. 160

Trgovci! Grelec za ušesa razpošilja vsako množino Stermecki, Celje.

Za postni čas priporočamo naslednje knjige: F. S. Finžgar: Sedem postnih slik. Govori za postni čas. Broš. 12 din, vez. 20 din. — Kopatin: Pasijonski molitvenik. Z rdečo obrezo 16 din, z zlato obrezo 20 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Martires Christi (Kristusovi mučenci). Poročila o mučencih iz prvih stoletij. Broš. 76 din, vez. 92 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Izbrani spisi svetega Cecilija Cipriana. Prvi del: Pisma, Knjižica »O padlih«. Broš. 36 din, vez. 48 din. — Omerza France: Apostolski očetje. Broš. 40 din, vez. 52 din. — Knjige dobite v vseh knjigarnah. — Udje Družbe sv. Mohorja jih dōbe 25% ceneje, če jih naroče naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. 133

Požari

Slovensko planinsko društvo je zadela 3. februarja ob sedmih zjutraj huda požarna nesreča. Iz nepojasnjene vzroka je začela goreti koč »Planinka« pri Sv. Arehu na Pohorju, ki je bila soseda znane »Ruške koč« in je bilo v njej 11 sob s pritklinami, kopalnicami in drugimi prostori. Ob izbruhu nesreče ni bilo v koč nobene planinca. Rešili niso iz lesene planinske postojanke, katera je bila otvorenja leta 1912, ničesar. Škoda znaša 300.000 din. — Vest, da je pogorela »Planinka«, je hudo potrla vse planince, ker je bila ravno ta koč že pod staro Avstrijo poleg »Ruške koč« ponos slovenskega planinstva.

Zelo občutna nesreča je udarila Kmečko hranilnico in posojilnico v Poljčanah. Opoldne je izbruhnil požar v dvorani, v kateri sta oder ter 25.000 din vredna knjižnica. Gasilci so bili koj

»Pojdi! Toda jaz ne upam ničesar, prav ničesar!«

Nataša je hitela po razdrapani ulici, ki je vodila k Dnjestru.

Skoraj iz vsake hiše so ji mahali v znak prijateljstva. Tuhtam jo je tudi kdo nagovoril. Ona je kratko odgovorila in hitela dalje.

Natašo so ljubili vsi Baltičani. Cenili so njeno voljo in moč. Ona je bila med temi bedniki ko steber upanja. Koliko težav, skrivnosti so ji zaupali! Koliko bede je potolažila, ko je skrivaj prinašala moko, slanino, riž, krompir, kar ji je dajala dobra Karina Andrejevna.

Deklica je hitro prispela na obal reke. Z vrha nasipa je pregledala čolne. Med njimi je takoj zasledila očeta. Tekla je z nasipa k reki. Stopila je v čoln.

V čolnu so bile na kupu mokre mreže. Nataša je strmela vanje, kakor da bi hotela od njih zvedeti, kaj je z očetom.

Čez nekaj časa je stopila iz čolna. Nekaj korakov je šla ob vodi in pregledovala grmičevje. Nekajkrat je zaklicala očeto ime. Glas se je izgubil v daljavi, toda odgovora ni bilo.

Srce se ji je stisnilo od žalosti. Vrnila se je k čolnom. Spremljale so jo temne misli. Očeta in Olgopora so odvedli oni konjeniki, ki jih je bila videla s Šubinom. Brez sumnje ju peljejo v Odeso — v smrt.

»Grem k Šubinu!« si je zašepetala. »Edino on mi bo stvar lahko razjasnil.«

Nepoklican iti k Šubinu je bila tvegana stvar. Nataša je to vedela. Toda ker je sklenila, bo šla, naj nastane iz tega kar koli. Še enkrat je pogledala reko. Njeni sivi, težki valovi so imeli zanj nekaj neprijateljskega. Za njenim hrbotom je nekaj zašumelo. Naglo se je obrnila.

Zagledala je nizko, čokato postavo Askalova, Šubinevega zaupnika. Mož jo je vprašaje gledal. Videl jo je, ko je prišla iz Olgoporove hiše in se začudil, ko je šla k reki. Ni vedel za usodo Krilovo in Olgoporovo. Nataši je sledil iz vohunske navade.

Nataša je stopila k njemu in ga ostro pogledala. »Ali veš, kaj se je zgodilo z mojim očetom?« »S tvojim očetom? Ne vem! Ali se je zgodilo kaj nenavadnega?«

»Danes zjutraj je šel na lov, pa se še ni vrnil.« »Kaj za to!« je posmehljivo odvrnil Askalov. »Morda se je ustavil v kaki ribarski koči in pije vodko. Vi se neprestano tožite radi bede, toda za žganje vedno imate denar.«

Nataša je prezirljivo pogledala zlobneža. Nato se je vrnila v vas, Askalov pa je poželjivo zrl za njo.

(Dalje sledi)

čuti Papuanac kar najboljše. Mnogi narodi pa počivajo tako, da sedejo na tla in prekrižajo noge. V južni Afriki počivajo domačini na ta način, da se postavijo na eno nogo, medtem ko imajo drugo v kolenu upognjeno. Kdor jih vidi, se nehote spomni na štorkeje.

Izvor »mirovne ofenzive«
Fraza »mirovna ofenziva« je nemškega izvora. Baje jo je prvi napisal neki nemški novinar dne 16. decembra 1916, ko je skušala Nemčija v zvezi z Avstro-Ogrsko omečiti vladi Anglije in Francije ter ju pridobiti za svoj mirovni načrt. Anglija in Francija sta takratni poskus odklonili.

na mestu požara, da so nesrečo omejili in preprečili, da niso plameni preskočili na bližnje župnišče in gospodarska poslopja posestnika M. Žumra. Na pomoč pribrželi so otehi opremo Hranilnice, dočim je zgorel inventar Prosvetnega društva. Požar je povzročil najbrž kratek stik. Usodepolno je bilo, ker ni bilo ob pojavu ognja nobene osebe v poslopiju.

V Razborju pri Slovenjgradcu je zgorela cementna delavnica Ivana Glasenčnika, ki trpi škodo 30.000 din. Delavnica je bila čisto v samotnem jarku.

Pri Sv. Križu nad Litijo je nočni ogenj zajel gospodarsko poslopje Hranilnice in posojilnice pod cerkvijo. Zgorela je avtogaraža in z njo vred dva avtomobila, ki sta služila za prevoz na progi Litija—Sv. Križ. Vzrok požara skušajo dognati orožniki.

Preobilna pijača vzrok uboja. V Ložanah pri Sv. Marjeti ob Pesnici sta se podala na hlev k počitku v pijanem stanju 38 letni hlapec Janez Slamič in potujoči brusač Filip Čepe. Po Slamičevi izpovedi je prišlo med obema do prepira, v katerem je dobil hlapec od brusarja neko kovinasto posodo v glavo. Nasilno postopanje je Slamiča tako razljutilo, da je smrtno zabodel v srce Čepeja in se sam javil orožnikom.

Z lažjo o smrti se je dokopal do dveh tisočakov. K Antonu Škrbineku, lesnemu trgovcu v Selnici ob Dravi, je prišel mlad fant in mu izročil pismo. V pismu prosi Škrbinekov prijatelj Ivan Jarc z Zg. Boča, naj mu posodi 1000 din, ker mu je umrl oče. Lesni trgovec je dal neznanu celo 2000 din, a je zvedel že drugi dan za tem, da se stari Jarc še veseli življenja in ga je tujec z lažjo o smrti potegnil za dva jurja. Te dni je opazil Škrbinekov sin v Mariboru sleparja ter opozoril nanj stražnika, kateri ga je prijel. Gre za komaj 19 letnega Petra Krempila od Sv. Duha na Ostrjem vrhu, ki je v par dneh zapravil dva tisoč dinarjev.

Žganje povzročilo smrt. Najemnik Jurij Račnik iz St. Danijela nad Muto je bil zaposlen s podiranjem smrek pri posestniku Uršniku. Po končanem delu je postregel Uršnik Račniku z žganjem. Med govorom je Račnik razodel, da ima doma bolno živinčce, katerega bi moral zdraviti z volčjim korenem, namočenim v žganje, a ga nima. Uršnik mu je dal zdravilo pod svari, da žganja, v katerem se je namakal volčji koren, nikakor ne sme piti. Račnik pa je kljub svarilu potegnil iz steklenice in je doma umrl na posledicah zastrupljenja.

Predrzen vlom sredi Celja. Drzen vlom je bil izvršen v Celju v stanovanje lastnice kavarne »Evrope« Helene Krušičeve na Kralja Petra cesti. Vlomilec je ukradel iz predala miznice 2800 dinarjev gotovine in zlatnine ter nakita za 9690 dinarjev. S plenom se je tat odpeljal s savinjskim vlakom, ker so našli ob progi pri Mariborski cesti dve škatlici od nakita, ki ju je vrgel vlomilec skozi okno vlaka.

Dva od napadalec poškodovana oddana v celjsko bolnišnico. V začetku minulega tedna sta dva moška napadla 26 letnega kočarjevega sina Ignaca Kranjca iz Kačjega dola pri Sv. Petru na

Medvedovem selu ter ga z udarci z ročico močno poškodovala po glavi in levem ramenu. — V nedeljo so neznaní moški na Ljubečni blizu Ropanove gostilne napadli 26 letnega delavca Ignaca Karmuzla iz Ogorelca pri St. Juriju ob juž. žel. in ga poškodovali po glavi. Oba poškodovanca so oddali v celjsko bolnišnico.

Radi utaje zaupanega denarja 12 let robije in trajna izguba častnih pravic. Dne 29. januarja je bila pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti razprava proti bivšemu oficijal okrajnega sodišča Frigerichu Štefanu, ki je od leta 1927 do leta 1939 kot državni uslužbenec poneveril preko 706.000 din zaupanega mu denarja. Ker je bil Friderich po vsej okolici Murske Sobotne dobro znan, je za razpravo vladalo tako zanimanje, kakor še doslej za nobeno v tem kraju in je bila razpravna dvorana ves čas, od 8 do 19.30, nabito polna. Obdolženec je bil ves čas uslužben v Murski Soboti. Poleg rednih službenih dohodkov je imel redne mesečne dohodke tudi kot tolmač madžarskega jezika, zato so njegovi dohodki znašali mesečno okrog 4000 din; ko pa so se uradništvo plače znižale, so se tudi njegovi dohodki skrčili na 2500 din. Ko se je poročil, mu je tudi žena prinesla 210.000 din dote, s katero si je postavil lasten dom. S temi dohodki bi obdolženec lahko primerno shajal, vendar pa se s poštenim zaslužkom ni zadovoljil. Obdolženec je priznal skoraj vse utaje. Zagovarjal pa se je, da ga je v tako nesrečo pahnila lahkomišelost, ker je bil ves srečen, če je lahko v družbi visokih uradnikov pil z njimi bratovščino. Za vsa kazniva dejanja je bil Friderich obsojen na 12 let robije in na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic.

Ostro kaznovan izgovor s »hišno preiskavo«. Kovaški pomočnik Jožef Fideršek in delavec Anton Canjkar, oba iz Savceva, sta vdrla lani novembra v hišo posestnika Jožefa Marina, katerega sta podrla na tla ter mu odvzela samokres in nekaj denarja. Mlada zločinca sta se izgovarjala v minulem tednu pred mariborskim velikim senatom, da sta hotela izvršiti le nekako hišno preiskavo. Obsojena sta bila: Fideršek na dve leti in pol težke ječe, Canjkar pa na dve leti težke ječe.

Obsodba za uboj v pijanosti. 37 letni posestnik Franc Ogorevc z Malega vrha v občini Globoko pri Brežicah je 23. decembra 1939 doma kuhal žganje in bil okajen. Ko je zvečer v sobi čakal na večerjo, je potrkal na okno pijani Anton Škofca. Ogorevc in Škofca sta pričela najprej miren razgovor, ki se je pa prelevil v prepir, ker je hotel imeti Škofca steklenico žganja. Prišlo je do prepira, v katerem je Ogorevc s kuhinjskim nožem zabodel Škofca v levo stran prs in mu je prebodel srce. Zabodeni je obležal na mestu mrtve. Pri sodni obravnavi v preteklem tednu v Celju se je zagovarjal Ogorevc s silobranom in je bil obsojen na štiri leta težke ječe, na plačilo povprečnine 500 din in na odškodnino Škofčevi vdovi 1300 din. Obsojeni je sodbo sprejel.

Ali si že obnovil naročnino?

Kratke tedenske novice

Izredno huda zima v Dalmaciji je uničila okrog Splita proti koncu januarja oljčne nasade in je tako omamila ribe v morju, da je bila vsa površina pokrita z njimi in so jih ljudje lovili kar z rokami.

Nemški kancler Hitler si je prizadeval, da bi v svojem berlinskem govoru 30. januarja ob priliki sedemletnice, odkar je prišel na oblast narodni socializem, opravičil dela, ki jih je Nemčija v teku sedmih let izvedla. Ta dela so takšna, da so prisilila Veliko Britanijo in Francijo, prijeti za orožje z namenom, da odstranita narodno-socialistični režim v Nemčiji.

Romunsko olje in Italija. Italija dobiva letno 800.000 ton olja iz Romunije. Sedaj se je gospodarski zastopnik Nemčije, dr. Clodius, ki vodi pogajanja z Romunijo, odpeljal v Italijo, da bi italijansko vlado pregovoril, naj bi Italija odstopila Nemčiji večji del tiste količine olja, ki ga uvaža iz Romunije.

Radi različnih bolezni in nesreč je umrlo na zapadnem bojišču 700 angleških vojakov. V bojih z Nemci je padlo na Maginotovi črti v štirih mesecih samo štirje angleški vojaki in trije častniki.

Angleška križarka »Ajax«, ki se je udeležila bitke z nemško oklopnico »Admiral Speer« v južnoameriških vodah, se je vrnila v minulem tednu v angleško vojno пристanišče Plymouth.

General Sivo, ki je poveljnik finske civilne obrambe, je izjavil, da so sovjetska letala v 650 poletih vrгла nad 21.000 bomb ter ubila 407 civilistov. V 24 primerih so sovjetski letalci napadli bolnišnice in cerkve. Računa se, da je zrušenih doslej 300 sovjetskih letal.

Najhujsi napad na finsko Mannerheimovo obrambno črto so izvršili in bili odbiti sovjetski vojaki 1. februarja. Napad je bil pripravljen s šesturnim topovskim ognjem. Po topovski pripravi so se spustile v napad najprej oklopne sani, tem so sledili tanki s strojnimi in oklopni avtomobili. Vkljub tolikemu kritju pa je bila ruska pehota poražena.

»Dolina smrti« se imenuje na Finskem ozemlje, kjer so Finci popolnoma porazili 163. in 44. sovjetsko divizijo.

Švedska je kupila za Finsko v Ameriki 150 letal, katere bodo odposlana v najkrajšem času.

Belgija Finski. Belgijska vlada je sklenila, da pošlje Finski denarno podporo v znesku dveh milijonov frankov. Podpora bo poslana na naslov Rdečega križa.

32 potnikov je zgorelo v avtobusu radi eksplozije bencinskega tanka v mestu Toluca, 65 km južnozapadno od mehiške prestolnice.

Tonaža modernih ladij Zedinjenih ameriških držav znaša 980.000 ton, zastarelih pa 228.000 ton. Po teh podatkih ameriška mornarica ni močnejša kot nemška in japonska skupaj. Nemška in Japonska sta posebno glede podmornic in rušilcev močnejši kot Amerika. Ameriška vojna mornarica je za malenkost slabša kot nemška in japonska mornarica skupaj.

Za varnost na železnica

Če je prijetno naslanjati se skozi okno železniškega voza, kadar vozi vlak z brzino petdesetih, šestdesetih kilometrov na uro, je to kaj tvegano ravnanje, če vozi vlak z brzino sto ali več kilometrov. Zato uvažajo železniške uprave sedaj čedalje bolj zaprte vagone s posebnimi napravami za zračenje. Električni vlak »Breda«, ki je pred kratkim dosegel nov hitrostni rekord za Italijo z več nego 200 km na uro, ima trdno zaprta okna, posebna naprava skrbi za to, da pride vsako uro v voz nad 4000 kubičnih metrov svežega, primerne segretega ali ohlajenega zraka. Poleti je zrak v vozu stalno za šest stopinj hladnejši nego zunaj, pozimi pa ima stalno dvajset sto-

August Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

Kočija za kočijo je prihajala pred mestno hišo, ljudje so izstopali, hiteli po stopnicah gor.

Ednajst je ura. Rdeči imajo devetdeset, beli sedemdeset glasov. Andrič se je zadržal na svojega pisarja:

»Pa kje so? Kje so? Še jih ni! Ali jih še ni?«

Pisar je skomignil z rameni, Bradič pa se je po vražje nasmešil.

Pol dvanajst je že minulo. Zdaj so tudi že kmetje, ki so spadali pod mesto, oddali svoje glasove, rdeče listke. Plaho so izgovarjali svoja imena, plaho gledali v gospe pri komisiji. Da morajo rdeče listke oddati, to vedo; kdo je na teh listkih in koga volijo, tega ne vedo. Ne znajo ne pisati ne brati. Novo gosposko? Kakšno? Bog si ga vedi! — Samo Jelenjčanov še ni bilo. Kje so? Bog vedi! Župan Janko se je sicer privlekel in je oddal odprt bel listek za staro gosposko čes:

»Jaz sem gosposki zmerom pokoren.«

»Pa kje so Jelenjčani?« ga je vprašal oni stari go-spod pri komisiji.

33

»Ne vem, vaša milost!« je odgovoril Janko in se nemumno nasmejal, »zapovedal sem jim, pa še nobenega ne vidim.«

Bradič se je škodoželjno nasmešnil, Andrič je samo ustnice stisnil. Rdeči imajo zdaj sto, beli osemdeset glasov. Bradič se je razkoračil. Kadar koli je šel kak rdeč volilec mimo njega, mu je prijazno pokimal:

»Živio! Naši smo!«

Ko je Galovič prišel gledat, kako stvar stoji, je mahnil Bradič z glavo in roko čes:

»Bene, amice! Ha, ha, ha! Rdečih sto, belih osemdeset! Sva že na dobrem. Jutri bova midva v tej hiši vladala.«

Zdaj je volitev zastala, ko da je nastal mir pred viharjem. Nikogar ni bilo več. Tudi Jelenjčanov še ni bilo.

Zdaj pa — glej jih! Pripeljali so se. Na klobukih so jim rdeči listki. Na prvem vozu sedi Mikica in drži zastavo. Obstali so, iz krčme so prihiteli rdeči, pred njimi Galovič:

»Živeli Jelenjčani! Živeli Jelenjčani!«

Janko se je izgubil, Mikica pa je veselo skočil z voza.

»No,« ga je vprašal Galovič, »koliko si jih pripeljal?«

»Trideset. Ne več in ne manj.«

»Ali je vse dobro?«

»Dobro! Zvonili bodo nekemu za pogreb!«

Dve večji nesreči radi zime

Dvojna smrtna nesreča pri kopanju zemlje za opeko

Na Zgornji Ložnici pri Žalcu se je zgodila pri delu za opekarno inž. Unger-Ulmann dvojna smrtna nesreča. Opekarniška delavca Fr. Verdev s Plevne pri Žalcu in Pavel Maloprav s Polzele sta kopala zemljo blizu opekarne za izdelovanje opeke. Verdev je podkopaval zemljo šest metrov na dolgo in je bil že en meter daleč. Maloprav je bil zaposlen z odmetavanjem izkopane zemlje. V bližini Verdeva in Maloprava sta dva druga delavca sekala zmrznjeno zemljo. Od teh udarcev se je pol drugi meter debela plast zemlje zrušila na Verdeva in Maloprava in ju pokopala pod seboj. Vsi, ki so bili očitvidci nesreče, so prišli na pomoč in so začeli izkopavati zasedla. Reševalno delo je trajalo eno uro, a medtem sta se ponesrečenca že zadušila in jima tudi zdravnik ni mogel več pomagati.

Verdev je zapustil ženo in enega sinčka, Maloprav pa pet nepreskrbljenih otrok.

Dvojna smrtna nesreča je bolešno odjek-

nila po vsej okolici, kateri se smilita tako hudo prizadeti delavski družini.

Leđ odtrgal štiri mline na Dravi

Proti koncu minulega tedna bi bil postal most čez Dravo pri Ormožu skoraj žrtev hudega pritiska hlobovja razbitega mlina in po reki plavajočega ledu. Radi kopičenja ledu se je zaježila voda pri obrežnih mlinih med Ormožem in Obrežom, ki so last g. Sadravca in Jeranina, tako, da je pritisk mline odtrgal in so odplavali naprej po Dravi. Tri mline so odnesli valovi lepo pod mostom naprej, četrta se je razbil ob mostnici. Nekaj časa je bilo videti, da bo z ledenimi ploščami ojačeno hlobovje razbitega mlina porušilo most. Na srečo je uspelo gasilec in drugim domačinom, da so zadelana mostišča oprostili prehodu pritiska in oteli veliki most. Omenjeni trije celi mlini so se sigurno kje zaustavili na poti proti Varaždinu in jih bodo že s časom spravili nazaj na prvotna mesta. Povzročena škoda pa bo vendarle znašala okrog 100.000 din.

P o s v e t u

Nekaj o razmerah v Berlinu v hudi zimi. V zadnjih dneh so imeli v Berlinu 30 stopinj Celzija mraza. Ta huda zima je presneto nedobrodošla v tem letu, ko se kaže povsod po Nemčiji pomanjkanje premoga. Kljub vsem poskusom, katere so napravili, da bi preskrbeli nemško prestolnico s kurivom, jim to ni uspelo. V Berlinu so cele skupine hiš, v katerih že nad deset dni ni bilo zakurjeno; v mnogih pa so kurili nezadostno. Največja težava v Berlinu je razdelitev premoga. Sneg in zima ovirata berlinski cestni promet prav tako kot promet na železnicah. Dalje zadeva v živo vse sloje v Berlinu pomanjkanje krompirja, katerega ne upajo prevažati v strahu, da bi ne zmrznili. Najbolj pa trpijo Berlinčani radi pomanjkanja obleke in obutve, katero je mogoče dobiti samo na karte.

Posebno premeteni so si pomagali na ta način, da so kupovali kopalne obleke, katere niso na karte, in jih nosijo kot spodnjo obleko. Zopet drugi so kupovali črno sukno z izgovorom, da ga potrebujejo za zatemnitev oken v noči, v resnici pa so si dali iz sukna napraviti obleke. Oblast pa je zvedela omenjeni zlorabi in ju je prepovedala. Po vsem rajhu in posebno še v Berlinu se je skrčil promet z avtomobili. Število avtomobilov, ki

je znašalo lani septembra v Berlinu 232.062, se je skrčilo 1. januarja 1940 na 61.536 in znaša komaj še eno četrtno prejšnjega stanja.

Ojačenje vojaške vzgoje nemške mladine. Po poročilih iz Nemčije bodo nemške mladinske organizacije preosnovali v tem smislu, da bodo za bodoče sprejemali v organizacije že desetletne dečke in deklice. To mladino bodo vežbali po posebnih programih, da bo poprej sposobna za sodelovanje glede vojne delavnosti celotnega naroda.

Edino živo bitje, ki je na boljšem v sedanji vojni. Med vsemi živimi bitji, katerim pri naša sedanja vojna korist, so kiti. V lovskega časa, ki pričena ravno sedaj, bodo imeli kiti manj zasledovalcev kakor v mirnem času. Lovci na kite se odpravljajo na lov v južna ledena morja oktobra, kjer vsako leto s pomočjo vedno izpopolnjenih pripomočkov polovijo vedno več teh ogromnih sesalcev. V teku zadnjih dveh lovskih dob sta samo dva čolna nemških družb ulovila in izrabila 6000 kitov. Ti družbi sta bili v službi nemške vlade in sta prejeli visoke nagrade, ker sta ulovili toliko kitov. Za Nemčijo je bil lov na kite, odkar je na vladi Hitler, važno sredstvo, da si je preskrbela znatne zaloge masti. Vse

olja, katerega so pridobili iz kitov, je ostalo v Nemčiji. Iz kitovega mesa pa so izdelali konzerve. To leto pa ne bodo nemški kitolovci zastopani po južnomorskih loviščih krog južnega tečaja in bodo lovili samo Norvežani, Američani in Japonci.

Pomoč Poljakom. Vojna je Poljsko hudo zadela. Velika je beda tistih, ki so pobegnili iz svoje domovine, nič manjša pa tudi stiska onih, ki so ostali doma. Vatikanski radio je nedavno opisal to bedo ter opozoril svet na stanje poljskega ljudstva. Že prej so škofje Zedinjenih držav Severne Amerike poučili svoje vernike o bednem stanju Poljakov ter začeli z akcijo za nabiranje sklada v pomoč Poljakom. Te pomoči bi naj bili deležni ne samo poljski begunci, marveč tudi tisti, ki so ostali doma. V svojem proglasu škofje izjavljajo: Stiska je tako velika, da je takojšnja pomoč nujno potrebna.

Umrla s. Marija, kakor je objavilo 20. januarja t. l. predstojništvo samostana karmeličank v Lisieuxu. S. Marija je bila kot najstarejša hči pobožnih staršev Martin rojena 22. februarja 1860, v samostan je stopila leta 1886. Bila je sestra sv. Terezije od Deteta Jezusa, katero je skrbno pripravila na prvo sv. obhajilo in birmo in v koje vzgoji je imela veliko in važno vlogo. Njenemu vplivu je pripisati, da je mala svetnica sv. Terezija spislala prelepo knjigo »Povest ene duše«. S s. Marijo je izgubil samostan karmeličank eno svojih najstarejših članic, med katerimi še živijo dve sestri sv. Terezije: Pavlina in Celina, do čim tretja sestra Leonija živi kot redovnica v Caenu.

Katoliške šole na Kitajskem. Japonsko-kitajska vojna, ki traja že tretje leto, je na mnogih krajih močna ovira za misijonsko delovanje. Vendar pa ga ni — kajpada z malimi izjemami — povsem onemogočila. To velja tudi za katoliške šole, ki večinoma delujejo naprej. Tako n. pr. deluje katoliško vseučilišče v Pekingu. V šolskem letu 1939/40 je na tem vseučilišču vpisanih 1585 dijakov, na pripravnih šoli pa 921, torej skupno 2506 slušateljev. Od teh je 12% semenišnikov, odnosno bogoslovcev, drugi pa se pripravljajo za svetne poklice.

Slika izobrazbe sovjetskih vojakov. Finci so sporočili po radiu, da je posebna komisija izprašala 40 sovjetskih ujetnikov, da bi dognala njihovo znanje o najnovejših političnih dogodkih in stopnjo izobrazbe. Od ujetnikov sta bila označena kot predsednika sovjetske Rusije Stalin in Molotov. Berlin je po mnenju nekega ujetnika prestolnica Francije, neki drugi ra je štel k sknadnavskim deželam poleg Finske ter Švedske tudi Turčijo...

»Naprej!« je zagrmel Galovič. »Živeli Jelenjčani!«
»Živio gospod Galovič!« so odvrnili Jelenjčani in šli za svojim kortešem. Mikica se je ustavil pri vratih. Tu ga je iznenada nekdo zagrabil. Pisar se je ozrl, opazil je Luko in se stresel.

»Mikica!« je šepnil berač in niti pogledal ni pisarja, »ali je vse dobro? Ali so vsi za novo gosposko?«

»Vsi,« je šepnil pisar in se izvil beraču, »vsi so naši. Luka, kje si bil?«

»Molči! Ne sprašuj!«

Rdeči so imeli sto, beli osem in devetdeset glasov.

»Umaknite se!« se je napihoval Galovič. »Naši dobri Jelenjčani gredo volit. Umaknite se, prosim!«

Galovič je začel z rokami razgrinjati ljudi, da so mogli Jelenjčani naprej.

Jelenjčani so začeli glasovati. Rdeč listek za rdečim je padel, trideset rdečih listkov je padlo v skrinjico. In zazvonilo je polдне — volitve so bile opravljene.

»Servus, domine collega! Zdaj smo vas zapečatili!« je zaklical Bradič Andriču, ki je molče gledal v papir pred seboj.

Luki se je razvedrilo lice. Doslej je stal pri vratih in je strmel nepremično v skrinjico. Zdaj je bilo tri sto goldinarjev njegovih. Kje pa je Mikica? Kar brez sledu je izginil.

»Preštejmo glasove!« je rekel oni stari gospod pri

mizi in odprl skrinjico. »Gospod Galovič! Gospod Bradič! Prosim, glejte, če se prav šteje.«

»Bene, bene!« se je nasmehnil Bradič. »Toliko, da bo po zakonu. Saj vemo itak že, kako stojimo. Sto trideset je naših, osem in devetdeset je vaših. Zmaga je naša!«

Začeli so šteti listek za listkom, devali so bele na en kup, rdeče na drugega.

»Prosim, prosim! Berite imena! Saj niso vsi rdeči listki enaki.«

»Ka-a-aj?« je rekel Bradič in si nataknil naočnike. Pogledal je enega od rdečih listkov in prebledel.

»To ni mogoče!« je pristavil Galovič razjarjeno, Andrič pa je mirno gledal v papir.

»Pa je,« je odgovoril predsednik.

Šteli so in sešteli. Sto glasov je bilo za novo, sto osem in dvajset za staro gosposko, ker so bila na tridesetih rdečih listkih natiskana imena stare gosposke. Jelenjčani so vendarle za staro gosposko glasovali.

»Sluga sem,« se je priklonil Galovič, ki je kar trepetal od jeze, v Jelenjčane pa je siknil: »Lumpi!«

»To — to ni mogoče!« je jecal Bradič in gledal kakor neumen v komisijo. »Protestirali bomo.«

»Da, da, domine collega,« se je nasmehal Andrič, »slabo ste agitirali. Senatorstvo vam je šlo po vodi.«

Bradič ga je ošvignil z ostrim pogledom, vtaknil je

pinj nad ničlo. Razume se samo po sebi, da ima ta zrak tudi vedno zadostno količino vlage.

*

Mirnost in samozavest Indijancev

Škof Wiple, ki je ok. leta 1900 misijonaril med Indijanci, je pripovedoval sledečo zgodbo, ki označuje mirnost in samozatajevanje Indijancev. V nekem hotelu v Washingtonu je kosilo več indijanskih glavarjev. Ko je eden izmed njih videl, kako je neki beli gospod natresel popra v juho, je tudi on vzel posodico s poprom in ga praece veliko natresel na svojo krožnik. Ko je začel jesti, je bil navidezno čisto miren, vendar pa so mu, ko je začel poper preveč peči, tekale solze po licih. Njegov sosed

Poljaki kot prisilni delavci v Nemčiji

V zgodnji spomladi bodo začeli Nemci z veliko ofenzivo na zapadu ali kje na vzhodu in radi tega imajo pod orožjem zelo močno armado. Vojaški vpoklici so odtegnili mnogo delavskih moči, kar bi moglo nevarno vplivati na kmečko delo, od katerega zavisi preskrba Nemčije z živili. Ker je v tej vojni v rajhu najbolj udarjen kmet, mu bo priskočila na pomoč vlada, ki hoče zagotoviti poljsko proizvodnjo s pomočjo delavcev iz Poljske.

V nemški rajh in tudi v nemško štajersko ter na Koroško bodo spravili v presledkih od februarja do aprila en milijon Poljakov obojega spola, ki bodo zaposleni na kmetijah. Poljsko delavstvo bo razposlano po kmetih, ki se bodo oglasili, da vzamejo na delo Po-

ljake. Za svoje delo bodo prejeli ti delavci hrano in nekaj denarne odškodnine, katera jim bo izplačana šele, ko bo nedoločena službena doba pri kraju.

Nemška oblast je kmetom že dala navodila, da postopajo z delavstvom iz Poljske tako, kakro to zahtevajo plemenski predpisi in predpisi o občevarju z nasprotniki Nemčije.

Doslej je bilo po raznih krajih Nemčije zaposlenih 700.000 poljskih vojaških ujetnikov, katerim se bo pridružil v teku treh mesecev še en milijon poljskih delavcev, ki si tudi po predpisih o ujetnikih ne bodo smeli sami izbirati dela, ampak jih bo uporabljal delodajalec po svoji volji.

občo zadovoljnost z občevarjanja vredno pastirsko gorečnostjo do svoje smrti.

V trboveljski delavski fari je ustanovil Vincencijevo konferenco, katera je razdelila med njegovim umnim vodstvom nad 100.000 din podpor in je kupila na Vodah prostor za dobrotelne ustanove in za cerkev. Farno cerkev je popravil od zunaj, nabavil nove cerkvene klopi in je tudi sicer vestno skrbel za olepšavo ter čast hiše božje.

Kot trboveljski župnik je bil predsednik Prosvetnega društva in načelnik Kmečko-delavske posojilnice.

V zaupani mu župniji je bil pri vseh priljubljen, ker je bil oče siromakov in je znal tudi na višjih mestih izprositi podpore potrebnim rudarjem, med katerimi se je veselil ljubezni ter ugleda.

Za njegove velike zasluge za Cerkev je bil odlikovan z imenovanjem za duhovnega svetnika in monsignora. Kralj mu je podelil red sv. Save kot požrtvovalnemu ter neustrašenemu narodnemu borcu, kulturnemu in gospodarskemu delavcu.

Blagega g. monsignora bodo ohranili Trboveljčani v najboljšem ter trajno hvaležnem spominu, ker jim je bil dolgo let dušni pastir, oče in voditelj v težavnih časih.

Pogreb

Občo priljubljenost trboveljskega gospoda je dokazalo številno spremstvo, ki je posodilo blagemu monsignoru zadnjo pot v ponedeljek dopoldne. Rakev so prenesli v župno cerkev, kjer so bile sv. maše in je duhovščina opravila mrtvaške molitve. V cerkvi se je zbralo 35 duhovnih tovarišev in med temi kot zastopnik škofa g. stolni kanonik dr. Ivan Žagar iz Maribora, ki je vzel od blagopokojnega slovo s prižnice.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

† Msgr. Jakob Gašparič

Iz življenja in delovanja gospoda monsignora

Po daljši bolezni je poklical Gospod na Svečnico iz svojega vinograda po večno plačilo gospoda monsignora Jakoba Gašpariča, duhovnega svetnika in župnika v Trbovljah.

Rodil se je 4. julija 1872 pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Srednjo šolo je končal v Mari-

boru in Celju, bogoslovje v Mariboru, kjer je bil posvečen na svoj god leta 1899. Kaplanoval je pri Sv. Martinu na Pohorju in osem let na Dolu pri Hrastniku. Tam je bil v veliko pomoč pri zidavi nove cerkve sedanemu žalskemu g. župniku Veterniku. — Leta 1910 je postal župnik pri Sv. Rupertu nad Laškim. V težavni hriboviti župniji je bil z vso požrtvovalnostjo na delu 14 let. Eno največjih župnij v naši škofiji v Trbovljah je nastopil leta 1924 in jo je vodil na

Bivši amer. predsednik Hoover (desno) organizira v Ameriki denarno pomoč napadeni Finski

Romunija je v škripeh zaradi petroleja. — G. Tatarescu, ki vodi romunsko vlado v teh časih

Andrew Duncan, novi angleški vojni minister po odstopu Hore Belisha

Weygand, eden najmožnejših francoskih generalov in poveljnik zaveznških armad v Siriji

je to opazil in ga vprašal: »Zakaj jokaš?« — »Mislim sem na svojo rajno staro mater,« se je oglasil odgovor. Sedaj si je natresel tudi drugi Indijanec popra, ki je nanj enako učinkoval kakor na njegovega sosedo. Tedaj pa je prvi Indijanec ostro pogledal in vprašal: »Zakaj jokaš ti?« — »Jaz jokam,« je dejal drugi, »ker te tvoja stara mati ni vzela s seboj, ko je umrla.«

★

Črn kanarček

V Buenos Airesu v Južni Ameriki so imeli razstavo kanarčkov. Ljubitelji pevcov so zbrali tam 454 redkih primerkov, med katerimi so vrvice brez primere. Tudi v barvnih odtenkih so ptice nekaj svojevrstnega. Največ jih je

naočnike v žep in se preril skozi množico na ulico. Jelenjčanom je grede še šepnil:

»Biki!«

Izenada se je iztisnil iz gneče Janko, dejal je na ves glas, da ga je komisija lahko čula:

»Hvala Bogu! Zopet imamo staro gosposko. Kaj nam je treba nove!«

Pred mestno hišo so ljudje veselo vzklikali, rdeči so se razgubili in preklinjali kmete, krčmarji so nehali nositi guljaž in vino, edino Mikica je v kotu neke krčme srkal za Andričeve denarje svojo čašico.

Luka je še zdaj stal pred vrati mestne hiše nem kakor mravlja, trd kakor kamen, bled kakor stena. Izdal ga je Mikica, izdali so ga kmetje, prepadlo mu je tri sto goldinarjev. Jezno si je grizel ustnice. Ko bi dobil Mikico v pesti, zdrobil bi ga. Prijel se je za srce. Ha! Še ni vse izgubljeno. Oni denarji, katere mu je izplačal Radinič, oni denarji so še njegovi, to je več ko tri sto goldinarjev! To mu mora pomagati! Z odločnim korakom se je odpravil v Jelenje.

Najbolj so se čudili Jelenjčani. Najprej so jim novi gospodje plačali vino in šli so glasovat za novo gospodo, saj listki so bili rdeči. Zdaj so izvoljeni stari gospodje pa plačujejo ti Jelenjčanom vino, češ da so zmagali po njihovi zaslugi. Tega niso razumeli, toda pili so novo vino za staro gospodo, pozabili pa staro vino za novo gospodo.

Vse to je razumel Mikica, smejal se je in pil in pri sebi govoril:

»Ej, Luka! Tvoje niti so se pretrgale. Čakaj, lump! Pokazal ti bom, kaj veljam in ali je prav, da si me zagnal na smetišče! Izbil sem ti tri sto goldinarjev pa ti jih še bom, če bo vragu prav.«

Luka je prišel v Jelenje. Bilo je poldne. Danes je bil po človeško oblečen, kakor pravi kmet: belo srajco je imel, bele hlače, nov klobuk, nove opanke, telovnik, suknjič, vse čisto novo.

»Kaj je to?« so se čudili kmetje.

Še obrit je bil.

»Kak čudež je to?«

Luka se ni ozrl na nikogar, gledal je predse v zemljo. Šel je hitro, kakor da ga kdo podi. Zavil je na stezo in prišel do Martinove ograje. Pogledal je, vztrepetal. Pod slivami je obešala Mara perilo in si veselo pela. Luka je motril dekle, stala je s hrbtom proti njemu obrnjena. Glavico je nagibala na levo, telo je zibala sem in tja. Zdaj se je dvignila na prste, zdaj je zamahala z belimi polnimi lakti, po hrbtu pa sta ji padali dve črni kiti.

Luka je stal nem in plah. Ni mogel prestopiti. Nekaj ga je gnalo naprej, nekaj ga je zadrževalo. Ali bo ali ne bo hotela? Zdaj še sme upati, dokler ne ve njene volje, ali potem, potem — če ne bi hotela, bi moral umreti. Morda pa le, morda? Dekle spoštuje očeta, oče je v stiski, denarja mu je treba, Luka pa ima denar, ima ga

V zastopstvu g. bana se je udeležil pogreba okrajni načelnik dr. Tekavčič. Zastopana je bila Trboveljska premogokopna družba, trboveljska občina, gasilci, vsi državni in samoupravni uradi. Brzobjavno sožalje je izrazil tudi predsednik senata g. dr. Anton Korošec. Med ogromno udeležbo vernikov ter šolske mladine z učiteljskim so spremili rajnega na pokopališče. Od odprtem grobu so se poslovili od zemeljskih ostankov nezabnega gospoda laški g. nadžupnik ter dekan g. dr. Krulc, župnik iz rojstnega kraja rajnega g. škof, za trboveljske šole ravnatelj meščanske šole g. Osterc, za bivše kaplane g. Zalar, župnik od Sv. Petra pri Mariboru, za domače duhovnike in župljane g. duhovni svetnik Ratej, v imenu Prosvetnega društva g. Renko in za lovce g. Tržan.

Po odpetih žalostinkah se je razšlo število zadnje spremstvo z bridko zavestjo, da je sprejela slovenska zemlja truplo gorečega duhovnika ter vrlega narodnjaka, ki je delil v življenju med zaupane mu ovčice neštete duševne dobrote in storil za dobri slovenski narod, kjer koli je služboval, po svojih obilnih zmožnostih vse, da bi ga ogrel za narodno zavednost, kulturni napredek in gospodarsko zboljšanje!

*

Vzoren katoliški mož umrl. V ponedeljek, dne 5. februarja, smo spremljali na kraj miru in pokoja Franca Čevnik, po domače Pežel, posestnika na Dobrovi pri Črnečah. Rajni je dočkal lepo starost 76 let. Bil je vzoren katoliški mož, zelo tihega in mirnega značaja. Bil je 30 let cerkveni ključar v Črnečah in pri romarski cerkvi Sv. križa. Za vso požrtvovalnost mu ohranimo časten spomin, sorodnikom pa naše sožalje!

Smrt naraščajnika Fantovskega odseka. V nedeljo, 28. januarja smo spremlili k večnemu počitku Jožeka Grm, naraščajnika iz šent Ilja v Slov. goricah. Nosili so ga fantje v krojih, spremljali so ga pa vsi člani in članice ter naraščajniki. Pogreb je vodil g. kaplan, ki se je ob grobu z lepim govorom poslovil od pridnega dečka. Slovo je vzel od rajnega Jožeka tudi g. šolski upravitelj. Staršem naše iskreno sožalje — Jožeku pa naj sveti večna luč!

Gospodar življenja in smrti je utrgal malo cvetko pri Sv. Ani v Slovenskih goricah. Pri nas smo spremljali k zadnjemu počitku pridno in zgledno učenko Terezijo Rudl. Dolgo jo je mučila zahrbtna jetika in končno pretrgala nit življenja. Gospodarju življenja in smrti se je dopadlo, da je utrgal malo dišečo cvetko, da jo nepoškodovano vsadi v nebeški vrt!

Mrtvaški zvon je zapel v Spod. Sv. Kungoti letos že dvema otrokama in dvema odraslima. Najstarejši je bil Jurij Štiglic, 85 let star, dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja«. Bil je poštenjak skozinsko. Enemu gospodarju, vseučiliškemu profesorju dr. Lode v Inostu, je služil kot viničar in več let kot oskrbnik 55 let. Naj počiva v miru!

Smrtna kosa pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Na Svečnico smo pokopali kmeta Antona Pernata, ki je v 75. letu umrl v

Zg. Pleterjah. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«, ki ga ima tudi letos naprej plačnega. Iz zakona z Jero, roj. Vindiš se je rodilo 13 otrok, od katerih je še živih deset: najstarejši je padel v svetovni vojni, drugi sin je duhovnik-trapist v Rajhenburgu, t. č. subprior in magister bratov, ki je tudi vodil očetov pogreb; ena hči je umrla že leta 1925 kot prednica šolskih sester v Imotskem v Dalmaciji; za njo je šla še mlajša sestra v samostan, ki je dobila pri preobliki tudi njeno ime s. Fortunata in je zdaj v Mariboru. — Na sedmini so domačini in prijatelji zbrali v spomin pokojnemu 50 din za afriške misijone, 75 din pa za novo lavantinsko bogoslovje. Naj počiva v Bogu! — V Apačah je umrla vrla želarka Marija Pal po dolgi hudi bolezni. — Naši šolarji pa so pokopali pridno Gizelko, sedemletno hčerko trgovca in posestnika Nadelbergerja, učenko prvega razreda, ki je dan pred smrtjo še preljala tudi prvo sveto obhajilo. — Bog tolaži starše in vse druge žalujoče!

Smrt blage mamice. Žalostno so zapeli zvono 26. januarja pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah in naznanjali vest, da je zatisnila svoje trudne oči Marija Grabušnik. Bila je zvesta, vzorna ter skrbna gospodinja in ljubljenica otrok. Dočakala je starost 60 let. Vdano je prenašala kratko in hudo bolezen. Za njo žalujejo štirje že odrasli otroci ter hudo prizadeti mož. Pogrešali jo bodo reveži. Kateri je prišel do njene hiše, ni šel praznih rok od nje. Kako je bila priljubljena med sosedi in znanci, je pokazal njen pogreb. Domači pevci so ji pred hišo zapeli »Vigred se povrne«, in še na grobu. Na sedmini se je nabralo za afriške misijone 70 din. Rajna naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Zgledna katoliška mati umrla. V Križevcih pri Ljutomeru je umrla posestnica Marija Bratina, mati okrajnega načelnika v Murski Soboti. Pokojnica je bila zgledna katoliška žena ter je dočakala lepo starost 81 let. Naj počiva v miru, a g. načelniku izrekamo iskreno sožalje!

Smrt in zadnja pot Marijine hčere in tretjerednice. Globoko je zadela faro Sv. Tomaž pri Ormožu izguba vrle Marijine hčere in tretjerednice Marije Dovečar. Bila je 34 let prednica tukajšnji Marijini družbi in obenem desna roka duhovnikom, ki so vodili Marijino družbo. Z besedo in dejanjem, še bolj pa s svojim zgledom, vzgojiteljica in — mati. Kar je druge učila, je tudi sama vestno izpolnjevala. Z molitvijo je združevala delo; žuljave in raskave roke ter sključeno telo so pričali, da je delala veliko preveč, kar je še povečalo njeno dolgoletno in mučno bolezen. Kljub velikemu delu, kljub boleznim so jo videli pogosto v cerkvi tudi čez teden, čeprav je bila do cerkve dolga in težka pot. Kljub boleznim je do zadnjega redno prihajala k sestankom, da pove svojim sosestram kako spodbudno besedo. Pogrešali bodo blago dobrotnico nešteti siromaki, ki jih je ona podpirala, nešteti žalostni in obupani, ki jim je ona z materinsko besedo, še bolj pa z materinskim pogledom v

tolažbe in poguma v težke boje in viharje življenja. Sv. mašo zadušnico je opravil g. Jožef Klemenc, kaplan v Ribnici na Pohorju; z v srce segajočimi besedami se je g. kaplan v cerkvi poslovil od svoje blage dobrotnice in duhovne matere. Pogreb je vodil g. župnik in se z ganljivimi besedami poslovil od svoje dobre, zveste faranke in tretjerednice. Duhovni vodja Marijine družbe, ki mu je bila blaga pokojnica dobra svetovalka in desna roka pri vodstvu deklet, je postavil pričujočim, zlasti še dekletom iz Marijine družbe, za zgled pokojno, njeno zgledno in vse-skozi krščansko življenje. Končno se je od drage sestre poslovila prednica Marijine družbe in je zaključila z besedami: »Zbogom, draga sestra, na svidenje nad zvezdami!«

Gasilski častni član umrl. Nepričakovano je umrl v Cvetkovcih Jernej Petek, ki je bil daleč naokoli spoštovan kot 36 letni občinski odbornik in tri leta župan bivše občine Cvetkovci. Pod njegovim vodstvom je občina zgradila neobhodno potrebnost most čez Pesnico, ustanovila se je gasilska četa, pri kateri ustanovitvi je rajni neumorno deloval, da se je že v prvem letu zgradil gasilski dom, v katerega je največ prispevala občina. Zato ga je gasilska četa pred leti imenovala za častnega člana. Pokojni je bil veren katoličan, redno je prejemal svete zakramente, bil je tretjerednik, naročnik »Slov. gospodarja«, pomagal je vsakemu, posebno se je izkazal s svojo pomočjo v vojnem času. Pogreb dragega rajnika se je vršil dne 29. januarja. Pri hiši žalosti se je od pokojnika poslovil v ganljivih besedah g. Z. Senica. Pogrebu so prisostvovali domači gasilci in mnogo občinstva. Na grobu je orisal njegovo življenje g. župnik Josip Rehar, pevski zbor pa mu je zapel v slovo žalostinko. Naj mu bo domača zemljica lahka — preostalim pa naše iskreno sožalje!

Smrt je pobrala Kolmanovega dedeka. Dne 30. januarja smo spremlili k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Marjeti daleč naokrog znanega Kolmanovega dedeka, ki ni bil dedek le svojim vnukom, ampak vsej vasi in okolici. Bil je zvest pristav katoliških društev in naročnik katoliških listov. Poleg velikega števila sorodnikov, prijateljev in znancev je spremlja blagopokojnega od domače hiše iz Mezgovec tudi gasilska četa iz Dornave z obilnim članstvom in s svojo zastavo ter mu tako skazala zadnjo čast kot podpornemu članu. Pokojni je vdano prenašal svojo večletno bolezen in je v 80. letu bogu vdano mirno zaspal. — Na dan pogreba in obhajanja sedmine so darovali sorodniki za novo lavantinsko bogoslovje 87 din. Bog plačaj!

Dva pogreba v Braslovčah. Tukaj smo spremlili k večnemu počitku umorjeno Nežo Puncer iz Malih Braslovč, o koje smrti je poročal zadnji »Gospodar«. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen pogreb. Poleg domačih gg. duhovnikov sta se pogreba udeležila tudi p. Hubert iz Nazarij in g. Viktor Ramšak iz Rajhenburga. — Isti dan smo pokopali tudi Rovšnik Martina, preužitkarja iz Dobrovelj. — Obema naj sveti večna luč, svojcem pa naše iskreno sožalje!

dovolj, a Mara še nima ženina. Oh, ko bi hotela, ko bi hotela! Morda bo le! Zdaj je prestopil. Zazeblo ga je, pogrelo ga je. Priplazil se je k ograji. Obstal je in dekle začel spet gledati. Gledal jo je kakor kako svetnico, gledal jo je z milim, skoraj solznim pogledom.

»Mara!« je dihnul.

Dekle ni čulo.

»Mara!« je zaklical s trepetajočim glasom.

Dekle je obrnilo glavo.

»Kdo je? — Vi ste, Luka? Kaj bi radi?«

»Le eno besedo bi rad povedal.«

»Lahko tudi dve. Kaj je dobrega?«

»Da stopim na ono stran?«

»Zakaj? Ali mi z one strani ne morete povedati?«

»Ne morem.«

»Potem kar stopite semkaj!«

Luka je skočil čez ograjo. Prvi hip ni vedel, kaj naj reče. Potem je segel v nedra po listnico in jo položil v travo pred dekle češ:

»Na, vzemi!«

»Kaj je to?«

»Denarji, polno denarja, vse, kar imam.«

»Čemu mi bo vaš denar?«

»Vzemi, prosim te. Tvojemu očetu je potreben. Živina mu je poginila, žetev zgorela, nesrečen je.«

»Zakaj mi dajete vi denar? Zakaj dajete vse, kar imate?«

»Kako ti naj rečem!« je dejal Luka, se tresel in si šel z dlanjo čez čelo. »Ali me hočeš poslušati?«

»Hočem. Govorite!«

»Jaz sem nesrečen človek, to veš, berač sem — toda ne, ne, nisem zares berač. Ne vem za očeta, ne vem si za mater, padel sem tako v svet. Nisem lep, toda vidiš, zdaj sem čist, obrt, bel kakor tudi drugi kmetje in imam več kakor oni. Vidiš, mene je srce bolelo, da so drugi poštene, jaz pa ne. Zakaj ne bi bil tudi jaz, mar sem jaz pes, mar sem jaz zver? Zakaj ne bi imel tudi jaz svojega doma?«

»Pa ko imate denar, bi si ga bili mogli že zdavnaj napraviti.«

»Da, da, mogel bi bil, pa to ni tako. Tavam po tem svetu kakor slepec, kakor da me je udarila roka božja.«

»Pa kaj meni to pripovedujete? Kaj hočete od mene, Luka?«

»Tebe!« je iztisnil Luka in se skrčil.

Dekle se je umaknilo za korak.

»Mene? Mene?« je spregovorila. »Ali imate norce, Luka?«

rumene barve, med razstavljenimi primerki pa najdeš tudi kanarčke oranžne in rdečkaste barve. Vendar to še ni nobena posebnost. Posebnost razstave je kanarček s črnim perjem, križanec rumenega vrivca in bolivijskega »negrilla«. Ta kanarček je bil predmet največje pozornosti na razstavišču. Na njegovi kletki je visel listek s ceno, ki je znašala nad tisoč dolarjev (43.000 din).

*

Umrl je najstarejši bankir

V Cambridgeu (Massachusetts) je umrl bankir Edmund Reardon, najstarejši bankir na svetu. Učakal je 102 leti in se je bavil z bančnimi posli skoro tik do svoje smrti.

(Dalje sledi)

*

Dopisi

Mežiška dolina

Sv. Danijel. Mi ne spimo zimsko spanje kakor polh. Mi prirejamo tečaje in delamo načrte za bodočnost. Poroke že nismo imeli šest mesecev, kakor da bi ne imeli deklet, čeprav jih je dosti. Imamo trimesečni banovinski kmetijsko-gospodinski tečaj. Tečaj se vrši na počitniškem domu. Priglasilo se je vanj toliko deklet od vseh strani, da niso mogle vse priti na vrsto, ker ni dovolj prostora na razpolago. V tečaju se bodo izvežbala dekleta za dobre gospodinje. Fantje z veseljem pozdravljamo tečaj. Občni zbor Prosvetnega društva se je vršil 31. decembra 1939. Bil je jako dobro obiskan. Predavatelj smo dobili iz Maribora. Predaval je o pomenu Prosvetnega društva. Imeli smo tudi enodnevni kmetijski tečaj. Predavali so gospodje: okrajni kmetijski referent o vzreji mlade živine; okrajni gozdar o gozdarstvu; okrajni živinozdravnik o zdravju domače živine in Kotnik Beno iz Guštanja o socialnem vprašanju kmeta. Tečaj je bil dobro obiskan, ker dobro vemo, da nam še manjka izobrazbe. Tudi pri nas gre v gospodarskem oziru na bolje. Kmetje imajo naročenih precej strokovnih listov, ki jih pridno prebirajo in se po navodilih ravnaajo.

Črna. V okviru občinskega kmetijskega odseka so bili letošnje zimo že trije sestanki kmetov. Na prvih dveh se je obravnaval položaj črnkega kmeta. Ugotovitev, da je za zaščito kmečkih dolgov bilo prijavljenih 1.973.382 din v občini, potem, da nimajo mleka, da bi mogli domače konsumente zadostno zadovoljiti, da so prisiljeni mleko kupovati iz Slovenjgradca, zadostno kaže težek položaj. Ni njiv in travnikov ter paše. Zato živinoreja ne more nikamor. Ovčarstvo pa nese tako malo. Le gozd bi nekaj dal, ko bi ne bil tako daleč od železnice. Na tretjem pa sta predavala g. okrajni kmetijski referent o ovčarstvu in g. Beno Kotnik o gospodarsko-socialnem položaju kmetijstva v državi. Ob koncu se je osnovalo ovčarsko društvo, ki bo poskušalo s pomočjo oblasti dvigniti ovčerejo, posebno pa zagotoviti trg, da bo ista mogla propevati. — Lani je bila župnijska cerkev temeljito popravljena. Vsa zunanost je prenovljena in dobila je novo bakreno streho. Vsi stroški so znašali 332.000 din. Zidarska dela je opravil g. Grein st. iz Slovenjgradca, kleparska pa g. Fr. Dolžan iz Celja. Le ura še čaka, ker je mojster zbolel, da je ni mogel dogotoviti. V notranjščini je dobila cerkev nov tlak in kot dar nove koksne preproge. Stroški za popravila so se krili s 40% doklado na vse direktne davke. — Ker rudniku ne zadostuje električni tok iz Velenja, so začeli lani graditi kakih 60 metrov pod zemljo novo električno centralo, ki bo pod Črno zalela skoraj vso Mežo in jo potem pod Poleno zopet spustila na prosto. Veliko naših brezposelnih je našlo sedaj vsaj začasno zaposlitev. — Dne 6. januarja je predaval ob jako dobri udeležbi g. banovinski arhivar Franjo Baš o zgodovini Mežiške doline. Predavanja se bodo vršila mesečno.

Slovenske gorice

Sv. Peter pri Mariboru. Vsi tukajšnji gasilci se morajo zanesljivo udeležiti občnega zbora, ki bo v nedeljo, 11. februarja, ob pol devetih dopoldne v posebni sobi g. Sande. Vljudno vabljeni tudi vsi drugi prijatelji našega gasilstva. Na pomoč!

Sv. Barbara pri Mariboru. Poročil se je dne 29. januarja pri nas posestniški sin Srečko Weingerl, član Fantovskega odseka, z Amalijo Mandl. Poročni obred je opravil ženinov brat g. Janko Weingerl, župni upravitelj v Kuželju. Priči sta bila Mandl Andrej, abs. med., in Rajko Weingerl, občinski tajnik v Dravogradu. Mnogo sreče in božjega blagoslova!

Sv. Ana v Slov. goricah. Ljudsko gibanje je bilo v preteklem letu v naši župniji sledeče: rojenih je bilo 74, umrlo jih je 41, prirastek znaša 33. Sv. zakon je sklenilo 17 parov, svetih obhajil je bilo 14.054. — Dne 30. januarja sta Karel in Marija Flašker slovesno obhajala zlato poroko in gostijo v sredi svojih sinov in vnukov, sorodnikov, prijateljev in sosedov. Lepa in ganljiva slovesnost je potekla v najlepšem redu in bo ostala vsem navzočim v lepem spominu. Bila sta 22 let viničarja, pa z marljivostjo sta si pridelala toliko, da sta kupila posestvo in oskrbela svoje otroke! Bog ju ohrani še veliko let v zakonski zvezi!

Ormož. Letošnja izredno ostra zima ima tudi pri nas hude in neprijetne posledice. Mnogim posestnikom je v shrambah in podstropjih zmrznil krompir, pesa in repa. Po nekaterih kletah je bilo najti sreč tudi v sadjevcu in vinu. Sadno drevje in vinska trta zaenkrat še niso trpeli škode. Po Dravi se že par dni valijo velike plošče ledu, katere so morali razstreljevati pri dravskem mostu, ki je že precej šibek in bo najbrž težko vzdržal pritisk ogromnih skladov ledu. Zadnje dni je Drava zamrznila čez vso širino in ogromen pritisk ledu je zdrobil dravskim mlinarjem ladje in njihove pogonske naprave. Največjo škodo trpi banski svetnik g. Sadravec, kateremu je ledovje odplavilo in odneslo celotno napravo z ladjami vred. Pa tudi ostali mlinarji imajo občutno škodo ter jih bo stalo težke tisočake, preden si bodo lahko uredili svoje naprave.

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. »Črna žena« je na Svečnico šla čez naš oder. Igralci Prosvetnega društva so se zelo potrudili ter so pod umnim vodstvom učiteljice gdne Pavle Košenina igro zelo dobro podali, mestoma kar presunljivo lepo in živo. Zato je bilo pa tudi povsod veliko zanimanja za predstavo in obilen obisk tudi iz sosednih župnij. In gotovo ni bilo nikomur žal, da je prišel. To je bilo zares prosvetno dejanje: le naprej, vrla mladina, po tej poti!

Trninci na Dravskem polju. V pustnem času se je iz naše vasi podala na zakonsko pot življenja Anica Greifova. Trnički fantje in dekleta ji v zakonskem stanu želimo obilo sreče in božjega blagoslova! Naj bo v zakonu dobra krščanska žena, kakor je bila v samskem stanu zvesta Marjina hčerka!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Minuli teden je bil v naši župniji teden gostij, ki so se vršile kar na 13 krajih. Med drugimi se je tudi poročil dolgoletni cerkveni pevec in podpredsednik Fantovskega odseka Ivan Laura, posestnik v Gajovcih, z Marijo Prelog iz Stojne, sosednja župnija Sv. Marko. Poročil ju je ženinov brat g. Jakob Laura D. J. iz Maribora. Tudi mlajši brat, isto duhovnik, g. Mihael Laura, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, je bil navzoč. Veseli gostje so se ob tej priliki spomnili nove stavbe lavantinskega bogoslovja z zneskom 105 din, za kar jim Bog plačaj! Uglednima novoporočencema želimo vso srečo v novem stanu! — Poročila sta se tudi dva naša agilna somišljenika Jože Donaj, kmetijski sin iz Placarovec, in Jože Horvat, kmetijski sin iz Muretinc. Tudi tema kakor vsem ostalim, ki jih imensko ne navajamo, želimo mnogo zakonske sreče! — Ker je bilo polno gostij, povrh pa je še močno snežilo, zato je bilo slabo obiskano zadržno predavanje v šoli dne 31. decembra. Če sta se predavatelja, g. prof. Šiftar in g. Urbanija, revizor Zadržne zveze v Mariboru, potrudila k nam, bi tudi naši ljudje morali pokazati več zanimanja! Ali mar mislimo, da gremo tako dobrim časom naproti, da nam ni treba biti mar zadržništva? Jadikovati zna vsak, a poučiti se dati pa so redki. Torej drugič več razumevanja, kajti če se sami ne bomo zavedali svojih dolžnosti in pravic, nam jih tudi drugi ne bodo priznali. — Zima se kar nič ne začeti poslavljati, zato pa že pri dosti hišah primanjkuje kuriva. Nikdo namreč ni predvideval tako hude zime. Pa za petrolej je preklicano hudo! Dobimo ga toliko, kot bi ga kupovali na zdravniške recepte v lekarnah. Tukaj bi oblast res morala nekaj ukreniti! Praviijo, da imajo v nekaterih krajih, kjer imajo elektriko, dovolj petroleja — pri nas pa taka revščina!

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pred dnevi je na ljubljanskem vseučilišču položil profesorski izpit gimnazijski katehet gosp. Sostarec Alojzij. Castitamo! — V družini progovnega nadzornika Jožefa Skalarja v Murski Soboti se je rodilo 12 otrok, od katerih sta dva umrla. Najmlajšemu in živemu desetemu otroku je botroval g. ban dr. Marko Natlačen po svojem zastopniku g. okrajnem načelniku dr. Francu Bratinju. Otroku je dobil pri krstu ime Marko Franc. Z botrovanjem g. bana je dobila mnogoštevilna železničarjeva družina javno priznanje.

Dobrovniki. Svoječasno smo na tem mestu poročali o divjih lovecih, ki so bili tako predrzni, da so celo streljali na gozdarja. Glavni krivec

Geci Ludovik iz Motvarjevca, ki je obstrelil ločarja Prša Štefana je bil obsojen na leto in pet dni roblje. Njegovi tovariši na prepovedani poti so prejeli manjše kazni. Upamo, da jih bo kazen spametovala.

Lipa. Pred kratkim smo zvedeli žalostno vest, da je naš rojak g. Zver Štefan, sedaj kaplan v Slovenskih Konjicah, zelo nevarno obolel. Dobil je namreč vnetje porebrne mreže in je njegovo zdravstveno stanje zelo slabo. Spominjajmo se ga v molitvi, da nam ga ljubi Bog še dolgo ohrani pri življenju!

Prekmurje. Kakor je splošno znano, pri nas vedno primanjkuje drv, kar velja posebno za lendavski okraj. Lani je bilo zopet mnogo lesa izvoženega v Nemčijo in na Madžarsko. Da bi se ti poseki ponovno zasadili, se oblast trudi, da bi jih nazaj nasadila, zato je lansko leto šlo iz banovinske drevesnice v Murski Soboti za pogozdovanje izsekanih goličav 420.000 sadik, a za letošnje leto na razpolago 650.000 sadik.

Dravinjska dolina

Makole. Pri nas so vsako zimo tečaji in predavanja v svrhu pospeševanja kmetijstva. Udeležba je vedno obilna, toda kljub temu ni opaziti skoraj nobenega napredka v kmetijstvu med našim kmečkim ljudstvom. To se posebno lepo vidi pri vinogradih z obširnimi nasadi šmarnice ter pri zanemarnih sadovnjakih. Kričda je menda v tem, ker ni nikogar v fari, ki bi v tem oziru dal lep zgled. Graščina Štatenberg, ki bi lahko v tem oziru nekaj pokazala, pa vedno menja lastnike. Dobro bi bilo, da bi graščino kupila kaka domača ustanova, n. pr. banovina ali kak denarni zavod. Graščina je v zelo dobrem stanju in bi se dala uporabiti kot kmetijska ali gospodinjstva šola, siroitišnica ali pa tudi kot letovišče, kar sedanji lastnik prakticira že par let z dobrim uspehom. Na ta način bi se z zgledom pokazalo, kaj se na polju naprednega kmetijstva da doseči.

Laški kraj

Sv. Krištof nad Laškim. Marsikaj čudnega se danes dogaja po svetu. V časopisih čitamo, kako maloštevilni Finci tepejo petdesetkrat številnejše Ruse. Pa tudi v našem kmečkem življenju je danes marsikaj, kar vzbuja začudenje. Nedavno smo čitali v časopisih, da bo več vasi dolske in krištofske občine dobilo elektriko, in sicer vasi Marno, Brdce, Brezno, Belo in Ledrež. Pa tudi doli v Posavju v Loki in Razboru bodo napeljali elektriko. Na drugi strani pa v letošnji zimi spet prihajajo v veljavo — treske, ker ni moč kupiti petroleja in sveč, ker obojega primanjkuje. Draginja se tudi opaža pri življenjskih potrebščinah. So tudi ljudje, ki mislijo, kakšen dobiček ima danes kmet. Da je drag letošnji krompir in fižol — a kaj hočete, ko pa tudi kmetu obojega letos primanjkuje! Saj bodo morali marsikje kmetje kupiti semenski krompir in tudi fižol. Lana letina za ta dva pridelka ni bila ugodna.

Loka pri Zidanem mostu. Odkar imamo nov Prosvetni dom, je tudi naše Prosvetno društvo bolj živahno v delovanju. Do polnega razmaha pa po preteku enega leta, odkar stoji dom, ni moglo priti, ker mu še manjka delovnih moči. Upamo pa, da se bo društvo od dne do dne krepilo. — V nedeljo, 11. februarja, ob treh popoldne bo imelo društvo v domu svoj redni občni zbor, na katerega opozarjamo člane in jih vabimo, da se ga vsi udeležijo.

Pismo izseljencev iz Nemčije

Moers-Bearbeck, 27. jan. 1940. Novic imamo mnogo, so pa bolj žalostne kot vesele. Najprej želimo vsem čitateljem »Slov. gospodarja« v domovini in tujini srečno leto 1940! Naj nadomestimo vsaj starega. Naše društveno življenje gre svojo pot naprej, kakor je pač mogoče v teh časih. Vojne doslej še nismo občutili, vse se še odigrava daleč od nas, da bi le tako ostalo! V preteklem letu nas je zapustilo kar devet dobrih članov in članic. Januarja nas je zapustil Mlinarič Jožef, doma iz Žurkovega dola pri Sevnici, star 71 let. Julija je preminul Siverka Miha, doma iz Brežic, star 70 let. Avgusta se je preselil v večnost Škoberne Miha, doma iz Blance, Rajhenburg, star 64 let; novembra je bil žrtev cestnega prometa Kovač Matija, doma iz Studenca pri Krškem, star 72 let; povozil ga je vojaški avtomobil in je po enodnevnem trpljenju umrl. Dne 30. novembra je zaspal v Gospodu Zorko Matija, doma iz Jurkloštra pri Planini, star 77

let. Dne 29. novembra nas je zapustil naš jubilarant in soustanovitelj društva sv. Barbare Sterniša Anton, doma iz Rače pri Zidanem mostu, star 70 let. Bratovščina »živega rožnega venca« je izgubila svojo najstarejšo članico Marijo Pajtlar, staro 89 let, doma je bila iz Raztez pri Vidmu. V Gospodu je zaspala vdova Šori Jera, doma iz Gabrijel pri Tržišču, stara 81 let. Dne 16. januarja je smrtno ponesrečil v rudniku naš rojak Škorjanc Franc, star komaj 30 let. Prišel je v Nemčijo lanskega julija. Bil je priljubljen in dober delavec, doma je bil iz Zg. Tisinskega pri Žuzmu. Kdo bi si bil mislil, da mu bo usoda tako hitro! Zapustil je ženo in otroka ter se po-

dal v tujino. Ob tej priliki se je rudniška uprava pokazala zelo sočustvovalno. Zahtevala je, da mora žena priti na pogreb in da uprava nosi vse stroške potovanja. Naša organizacija pa je prevzela vso drugo oskrbo za vdovo ter uredila vse potrebno za posmrtnino in invalidno pokojnino. Vdova nas je naprosila, da se v njenem imenu pa tudi v našem, iskreno zahvalimo g. podnačelniku okraja Šmarje pri Jelšah za tako sočustvovalno razumevanje, da je mogla vdova tako hitro odpotovati — prišla je malo pred pogrebom in je še videla obraz svojega mrtvega soproga. Naj mu bo lahka tuja zemlja — staršem in ženi ter otroku pa naše sožalje!

Naznanila

Spodnja Poljskava. Krajevna Kmečka zveza je imela letni občni zbor dne 28. januarja v prostorih posojilnice. Zborovanja se je udeležilo lepo število članov. Izvoljen je bil nov odbor, ki obeta poživitev stanovske organizacije. V ta namen je bilo sprejetih tudi več koristnih predlogov. Le vztrajno in krepko naprej!

Trniče na Dravskem polju. Kmečka nadaljevalna šola pri Sv. Marjeti na Dravskem polju priredi v šoli 11. februarja ob 14 predavanje o živinoreji in kokošjereji. Predaval bo kmetijski referent g. Zupanc iz Maribora. K predavanju so vabljeni gospodarji in gospodinje.

Ormož. Kmečki zadrugi tečaj. Ptujski okrajni kmetijski odbor priredi v Ormožu na meščanski šoli tridnevni kmečki zadrugi tečaj od 13. do 15. februarja. Tečaj se odpre 13. februarja ob 8 dopoldne. Predavanja se vršijo z opoldanskim odmorom od 8 do 16. Predavali bodo znani zadrugi strokovnjaki o zadrugi ideologiji, zadrugi pravu, o ustroju in delovanju posameznih vrst kmečkih zadrug, zadrugi knjigovodstvu ter o zadrugištvu z ozirom na glavne go-

spodarske panoge ptujskega okraja. Vsa snov bo obdelana predvsem s praktične strani, ker je namen tečaja, nuditi najpotrebnejše zadrugi nauke in izvežbati mlajše kmetovalce za zadrugi propagando in sodelovanje pri kmečkih zadrugah. Priporoča se, da se udeležijo čim več mladeničev in mlajših gospodarjev, ki imajo resno voljo do kmečkega napredka. Tečaj je brezplačen.

Dramlje. Krajevna Kmečka zveza ima v nedeljo, 11. februarja, v dvorani Slomšekovega doma svoj redni občni zbor. Vabljeni ste vsi, člani in nečlani, da se tega občnega zbora udeležite v obilnem številu, da se pogovorimo o delu in pomenu Kmečke zveze za kmečki stan ter obrazložite svoje težave in potrebe, katere se bodo potem v obliki resolucij in predlogov poslane na merodajna mesta. Zato naj ne bo nikogar, posebno ne člana, ki bi se tega stanovskega zborovanja ne udeležil! Prav prisrčno pa je vabljen mladina. Po možnosti pride tudi kak predavatelj.

Kmečka trgovina

— Novi —

Kmet, drži cene živini in lesu!

Še danes se sliši dostikrat tožba kmeta: »Sramota, da za živino ne dobim višje cene; ako pa moram kaj kupiti, moram pa že marsikatero stvar skoro enkrat dražje plačati!« Rečem, da tako kritiziranje glede cene živine ni povsem, ali pa zelo, zelo malo upravičeno. Zakaj?

Je sicer res, da se cene na trgih v Italiji in Nemčiji, kamor izvažamo skoro vso našo živino, niso dosti spremenile. Res pa je, da se danes živina na teh trgih ocenjuje ugodneje, kakor na primer pred štirimi meseci. Živina, ki je bila prej ocenjena kot drugo- ali tretjevrstna, se sedaj oceni kot prvo- ali drugovrstna, kar da približno razliko 1 din pri 1 kg. Razen tega daje naša država, odnosno Zavod za pospeševanje zunanje trgovine izvozne premije za tretjevrstno živino, katere ima zlasti naš kmet to zimo največ, ker mu manjka dobre krme. Radi teh izvoznih premij (doplačil) doseže kmet lahko za tretjevrstno živino ceno 5.50—6.25 din. Tu se bo kmet razjezil in rekel: »Pa nam plačajte te cene, saj rad dam drugovrstno ali tretjevrstno živino po teh cenah! Vi nas samo tolažite in nam lažete, če pa pride kdo kupovat živino, pa mi ponuja kvečjemu 4—4.50 din, o petih dinarjih že sploh ne slišati.« Dragi kmet, tvoja jeza je danes precej ali pa čisto neupravičena. V eni prihodnjih števil »Slov. gospodarja« bom dokazal s številkami, da nimaš prav in bom celo navedel imena kmetov, ki za svojo živino dobijo prav lepe denarje, tako, da boš mogoče strmel! — »Toda, zakaj pa dobijo eni tako lepe cene, drugi pa ne?« boš rekel. Zato, ker so se ti kmetje organizirali v zadrugo ter so sami na svojo odgovornost poslali živino v inozemstvo. Tako so izključili mogoče dva mešetarja, ki navadno poberejo ves dobiček. Zato so v teh krajih, kjer izvažajo kmet živino, potem svoje zadrug na svojo odgovornost, cene že precej višje. Na žalost je teh zadrug, odnosno kmetov, ki imajo nekaj korajže, prav malo, zato se pa ne čuti splošen dvig živinskih cen in mešetarji imajo danes prav mastne dobičke. V krajih pa, kjer kmet sam po svoji zadrugi živino izvažajo, tam pa so že v splošnem čisto povoljne cene, pa so tudi trgovci in mešetarji prisiljeni plačevati višje cene, ker sicer zaradi zadrugi konkurence ne

dobijo živine. Ali si že mogoče slišal, da ravno radi tega, ker trgovci-mešetarji in mešetarji nimajo nobene prave konkurence, zaslužijo danes po pet, deset, celo 17 tisoč dinarjev pri enem vagonu?!

Tudi v tvojem okolišju se kmetje lahko organizirajo v zadrugo, ako jo mogoče že nimate, pa v tem oziru nič ne dela, ki bo tudi lahko — seveda na svojo odgovornost — izvažala živino. Ako bo na svojo odgovornost izvažala, bo pa seveda tudi kmet lahko ves dobiček spravil v svoj žep. Če pa ne upaš nič riskirati, se pa ne jezi, ako se mešetarji mastijo z velikimi dobički, ti pa ni za pomagati!

Ako se zanimaš za izvoz živine potom zadrugi, povprašaj najprej pri tvoji domači zadrugi; ako te v tvojem kraju ni, oglasi se ali piši na Osrednjo kmetijsko zadrugo Maribor, Meljska cesta 10, ali pa tudi na Zadrugo zvezo Maribor, ki ti bo dala vsa navodila radi ustanovitve zadrugi. Mogoče bi se pa o vsem tem delno lahko razgovorili po »Slov. gospodarju«, ako boš pisal na uredništvo. Mislim, da bo »Slov. gospodar« kot glasilo kmeta pristal na to in nam bo dal vedno prostor na razpolago za takšne razgovore.

Opozarjam te pa, dragi kmet, da je skrajni čas, da se organiziraš, če hočeš za svoje pridelke, zlasti za živino, les in sadje, doseči dobre cene, ker je ravno današnji čas ugoden za prodajo živine in lesa. Seveda mora biti živina vsaj nekoliko opitana, da dosežeš dovoljne cene, ako je pa lepo opitana, pa dosežeš zelo lepe cene! Nikar ne prodajaj po nizki ceni živine, zlasti, ako imaš dovolj krme do spomladi.

Večina kmetov tudi ne ve, da se tudi goveje meso, ki ga trenutno v stotinah vagonov izvažamo v Nemčijo, tam zelo dobro prodaja. Zato ni nikakor upravičen tvoj strah, da živine ne boš mogel prodati, ako boš le s krmo shajal! Vendar se pa ne smeš jeziti samo na svoje poslane, pa na banovino in ministre, češ, da nič ne naredijo za boljšo prodajo živine. Saj vendar poznaš izrek: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Ako ti torej tudi Bog ne bo pomagal, če se tudi sam ne potrudiš, kaj se boš pa potem na poslane ali ministre zanašal! Organiziraj se, pa tudi sam nekaj riskiraj — pa bo šlo!

Kmet, še enkrat te opozarjam: drži cene sedaj zlasti živini in lesu in ne prodajaj tjavendan,

dokler ne povprašaš, mogoče na način, kakor sem zgoraj omenil. Radi tvoje površnosti se boš lahko že čez par dni, mogoče pa vsaj v kratkem času bridko pokesal. Vedi, da je danes čas, da si nekoliko opomoreš. Ne daj se izrabljati!

Mimogrede še omenim, da je za les iz Italije danes toliko povpraševanje, da so cene od jeseni do danes še enkrat višje. Sicer bom pa o tem še drugič kaj napisal.

Glede izvoza živine tudi pripomnim, da je danes možno izvoziti v Nemčijo ali Italijo razen volov tudi bike, zlasti mlade, junce, krave in telice.

Če si boš vzel kaj k srcu, pa še drugič kaj!

Trgovski razgovori s tujino

V Beogradu so bili te dni predstavniki slovaških gospodarstvenikov, ki so s predstavniki Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine sklepali o našem izvozu v Slovaško. Dosežen je bil sporazum, po katerem se bo vsak mesec izvozilo v Slovaško 40 vagonov živih svinj, 22 vagonov svinjske masti in 12 vagonov slanine. Izvoženo blago se bo plačalo z denarjem, ne pa z blagom, kot je to v navadi v trgovini z Nemčijo in Italijo (kliring).

Dne 10. februarja se bo sestal v Ljubljani (ali Zagrebu) jugoslovansko-nemški lesni odbor. Naloga tega odbora bo, da določi nove cene za naš izvoz lesa v Nemčijo. Znano je namreč, da smo v Nemčijo zadnje čase radi prenizkih cen izvažali zelo malo lesa.

Februarja se bo sestal tudi jugoslovansko-italijanski stalni gospodarski odbor. Ta odbor se bo pečal z vprašanjem cen, ki so narastle zaradi vojne.

Drobne gospodarske vesti

Cene živine v Italiji so stalne, edino pri teleh je cena poskočila. Na sejmu v Milanu je bila prvovrstna živina po 5 lir, krave po 4.70 lire, prvovrstni biki po 4.95 lire, teleta po 7.80 lire, mesne svinje nad 100 kg težke pa po 7.15 lire 1 kg žive teže. Lira je po zadnjem predpisu finančnega ministra vredna 2.28 din.

Izvoz drv preko naših luk. V Šibeniku nakladajo večje množine drv na našo ladjo »Ivo Matković«. Drva bodo odpeljana v luke v severni Afriki. Te dni pa pričakujejo v Šibeniku večje število domačih in tujih ladij, ki bodo nakladale drva za tujino.

Naš aluminij pošiljamo na Japonsko. V Šibeniku je italijanska ladja »Monte Piano« naložila deset vagonov aluminija, ki ga bo odpeljala na Japonsko.

10.733 vagonov sladkorja smo pridelali lanske leto v naši državi. Računajo, da bodo lahko 500 vagonov sladkorja prihranili za leto 1941.

Bencin v Romuniji stane: lahki 6.37 lejev, težki 5.11 lejev, petrolej za razsvetljavo pa 4.66 lejev kilogram. Romunski lej je po zadnjem odloku finančnega ministra vreden 30 par.

Nemška industrija plugov, poljedelskih strojev in orodja se zelo zanima za odpravo uvoznih carin na imenovano blago. Nemški tovarnarji smatrajo odpravo uvoznih carin že za gotovo stvar. Na ta račun baje nameravajo nemške tovarne zvišati cene teh proizvodov za 25%.

Važna ugotovitve

V naprednem gospodarstvu ni mogoče shajati brez umetnih gnojil. V Mariboru prodaja umetna gnojila skoraj izključno le Kmetijska družba. Pri njej stane 16% superfosfat 125 din, 40% kalijeva sol 170 din.

V Zagrebu prodaja središnjica Gospodarske sloge 16% superfosfat po 112 din, 40% kalijeva sol po 150 din stot. Razlika pri superfosfatu je torej 13 din ali okoli 12% ceneje, pri kalijevi soli pa okoli 14% ceneje.

Pri vsem tem pa prodaja naš kmet iz Slovenskih goric svoje pridelke, predvsem živino, mleko, sadje itd. do 25% ali celo še več ceneje kot hrvatski kmet.

Kaj pomaga tu vse govorjenje, da se dela za dobrobit kmeta, če pa dejstva govore drugače! Kmetijska zbornica in Kmetiska zveza bi se naj za to stvar malo zanimala.

Žitni trg

Na domačem trgu je kupčija s pšenico živahna. Posebno mlini iz Bačke, Banata in Srema povprašujejo po pšenici. Cena je od prejšnjega tedna poskočila za 3—4 din pri stotu. Mlini v Bački plačujejo pšenico po 200 din stot. V Sremsu je pšenica po 197 din, potiška pšenica pa po 202—204 din stot. Cena koruzi je več ali manj stalna. Manjše količine koruze so se jele pošiljati v revnejše predele države. Bačka koruza je

po 121—122 din, banatska 114—120 din, pariteta Indija pa po 133—134 din stot na železniških postajah, kjer se naklada. Ozimni ječmen je po 170—175 din, poletni pa po 190—200 din stot. Sremski in slavonski oves je po 151—152 din stot. Beli sremski in bački fižol je po 395—400 din stot. Mlini so podražili moko za 5 din pri stotu. Bačka in banatska merkantilna moka je po 305—310 din, pekovska moka pa po 310 do 320 din stot. Tudi otrobom je cena poskočila za 2—3 din pri stotu. Otrobi pariteta Indij brez vreč stanejo 107—108 din stot.

Cene goveje živine po sejmi

Volj. Ptuj 4.50—5 din, Slov. Konjice drugovrstni 5—6 din, Slovenjgradec prvovrstni 6 do 6.50 din, drugovrstni 5 din, Logatec 4.50—5.50, Kranj prvovrstni 6 din, ostali 5—5.50 din, Vinkovci 5—6 din kg žive teže.

Krave. Ptuj 3.75 din, Slov. Konjice 3.50—4 din, Slovenjgradec 3—4 din, Logatec 3—4 din, Kranj 4.50—5 din, Vinkovci 4—4.50 din kg žive teže.

Telice. Ptuj 4—4.60 din, Slov. Konjice 5—6 din, Slovenjgradec 4—5 din, Logatec 5—5.50 din, Kranj prvovrstne 6 din, ostale 5—5.50 din kg.

Teleta. Slov. Konjice 4.50—5 din, Slovenjgradec prvovrstna 6 din, ostala 5 din, Logatec prvovrstna 8 din, drugovrstna 7 din, Kranj prvovrstna 8 din, drugovrstna 7 din, Vinkovci 8—9 din kilogram žive teže.

Goveje meso. Maribor 10—12 din, Ptuj 9—11, Slov. Konjice 8—10 din, Slovenjgradec 10—12, Kranj 12—14 din kilogram.

Goveje kože. Ptuj 13 din, Slov. Konjice 11 din, Slovenjgradec 12—14 din, Kranj 14—16 din kg.

Teleče kože. Ptuj 16—18 din, Slov. Konjice 14 din, Kranj 18 din kg.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—6.50 din kg žive teže. **Pršutarji (proleki).** Ptuj 7.75 din, Slov. Konjice 8 din, Slovenjgradec 7—8 din, Logatec 7 do 8 din, Kranj 8—8.50 din, Vinkovci 8 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 8.50—8.75 din, Slov. Konjice 9 din, Slovenjgradec 9—10 din, Logatec 8—9 din, Kranj 9.50—10 din, Vinkovci 9 din kg žive teže.

Svinjsko meso. Maribor 14 din, Ptuj 13—16, Slov. Konjice 12—14 din, Slovenjgradec 16 din, Kranj 14—18 din kg.

Slanina. Maribor 16 din, Slov. Konjice 17 din, Slovenjgradec 18 din, Logatec 16—17 din, suha slanina v Kranju 24—26 din kg.

Svinjska mast (sesekljana zabela). Ptuj 22 din, Slov. Konjice 21 din, Slovenjgradec 20 din, Kranj 21—22 din kg.

Svinjske kože. Ptuj 10—11 din, Slov. Konjice 8 din, Kranj 9—12 din kg.

Konji

Po sejmi na Hrvatskem in po državi sploh imajo lepi konji, ki so uporabljivi za vojaške svrhe, zelo dobro ceno: komad do 6000 din. Ključeta za mesarje, katerih meso se odpošilja na Dunaj, so pa veljala na sejmu v Vinkovcih 3—4 din kilogram žive teže.

Gibanje cen špecerijskega blaga v Mariboru

Pražena kava je ostala v januarju nespremenjena pri ceni 74—80 din kg, prav tako kavine primesi, kot Franck (18 din kg), Kneipp (13 din 1 kg) in Žika (13 din kg). Prodražile so se testnine, in sicer za 50 par pri 1 kg. Ječmenova kaša stane 4.50—6 din (podražitev za 50 par), ječmenček 7.50—10 din, prosena kaša pa 4.50 din 1 kg. Bučno olje se je podražilo od 16 na 18 din liter, milo od 15 na 16 din kg. Prav tako je poskočila cena vsem vrstam ruma, kurilnega špirita ter čistilom za čevlje in parkete. Pšenična moka se je podražila za 10 par pri kg, krompirjeva in kokosova moka za pecivo pa za 2 pari pri 1 kg. Gnjat stane 17.50—19 din, kuhana gnjat v narezku 40 din, ogrska salama 55 din, poljska salama 20 din kg, kranjska klobasa 4 din, hrenovka 1.75 din komad.

Tržne cene

Žito. Ptuj pšenica 2 din, ječmen 2 din, rž 1.75, oves 2 din, koruza 1.75 din kg. Kranj pšenica 2.50 din, ječmen 2.25 din, rž 2.25 din, oves 2 din, koruza 1.75 din kg.

Fižol. Maribor 5—6 din, Ptuj 6 din, Slov. Konjice 7 din, Logatec 4 din, Kranj 6—7 din kg.

Krompir. Maribor 1.50—2 din, Ptuj 1—1.25, Slov. Konjice 1.75 din, Slovenjgradec 1.50 din, Logatec 1.50—2 din kg.

Krma. Seno: Maribor 130 din, Ptuj 100—125, Slov. Konjice 80 din, Slovenjgradec 85 din, Kranj

125 din stot. — Slama: Ptuj 35—45 din, Slov. Konjice 40 din, Slovenjgradec 40 din, Kranj 75 din stot.

Volna. Oprana: Slovenjgradec 30 din, Kranj 34 do 38 din kg. Neoprana: Slovenjgradec 20 din, Kranj 26—28 din kg.

Med. Ptuj 16—20 din, Slov. Konjice 20 din, Slovenjgradec 20 din, Kranj 24—26 din kg.

Mleko. Maribor 2—2.50 din, Ptuj 1.50—2 din, Slov. Konjice 2 din, Slovenjgradec 2.50 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Maribor 30—36 din, Ptuj 24 din, Slov. Konjice 41 din, Slovenjgradec 30 din, Logatec 32 din, Kranj 34—36 din kg.

Jajca. Maribor 1—2 din, Ptuj 1.50 din, Slov. Konjice 1.50 din, Slovenjgradec 1.25 din, Logatec 1.50—1.75 din, Kranj 1.75 din komad.

Drva. Maribor 120 din, Slov. Konjice 75 din, Slovenjgradec 100 din, Logatec 100 din, Kranj 110—115 din kub. meter.

Razgovori z našimi naročniki

Med gozdoma ni prave meje. F. M. Vaš oče je kupil leta 1892 na dražbi posestvo, katero ste Vi od njega prevzeli pred sedmimi leti. K temu posestvu spada gozd, na katerega meji gozd sosedu, ki je svoj gozd kupila pred 14 leti. Med tema gozdoma, pravite, ni prave meje. Na povabilo sosedu, da bi na licu mesta določile mejo, ste se dogovorili, naj mejo določi občina. Občina je poslala svojega zastopnika, ki je pokazal mejo po mapi, ker pa je sosedu pri tej razmejitvi zgubila nekaj gozda, je noče priznati in pravi, da bo hasnovala gozd po starem kot doslej. Vprašate, ali bi mogli doseči, da bi veljala meja po mapi in kako bi s čim manjšimi stroški uredili mejo. — Ako ste se s sosedo določno dogovorili, da naj mejo določi zastopnik občine v tem smislu, da naj ta meja potem med Vama velja, tedaj je sosedu vezana na mejo, kakor jo je določil zastopnik občine in ne more več enostransko od odgovora odstopiti. Ako pa dotični dogovor ni bil tako določen, da bi se moglo reči, da je bil namen sosedu vnaprej priznati mejo, ki jo bo določil zastopnik občine, predlagajte pri sodišču, naj ono v nespornem postopku mejo uredi. Sodišče bo mejo določilo kakor bo dokazana močnejša pravica. V Vašem primeru bi prišlo v poštev 30 letno javno hasnovanje brez prošnje in brez sile do gotove črte. Ako takega 30 letnega hasnovanja in s tem že tudi priposestvanja ne bo mogel nihče dokazati, bo sodnik določil mejo po zadnji mirni posesti. Če pa se tudi zadnje mirne posesti ne bi dalo ugotoviti, tedaj bo sodišče sporni mejni prostor razdelilo po pravični oceni. Ako prometna vrednost spornega prostora ne presega zneska 500 din, je določitev meje od strani nespornega sodišča dokončna. Če pa presega omenjena vrednost znesek 500 din, lahko stranka, ki ni zadovoljna s sodno ureditvijo meje, uveljavi svojo močnejšo pravico s pravdo, toda najkasneje v treh mesecih od dne pravomočnosti odločbe, ki je bila izdana v nepravdnem postopku. Stroške ureditve meje v nepravdnem postopku trpita stranki po meri svojih meja. Kdor si je najel odvetnika, si ga mora sam plačati. Potemtakem bi plačali Vi le polovico kolektivne, ki znaša za predlog 82.50 din in za vsako razpravo 16.50 din ter polovico stroškov meritve in sodne komisije.

Mizar »brez obrti« toži na plačilo. A. G. V. Vaši hiši in pri Vaši oskrbi je delal mizar, ki ne poseduje obrtnega lista. Dnevno je zahteval 10 din. Delal je počasi, kar je naredil, je pa skoro nerabno. V naprej ste mu plačali nek znesek in aro, ostanka, ki ga on zahteva, pa mu nočete plačati, ker smatrate, da izdelki, ki jih je napravil, niso toliko vredni kot hrana, ki jo je imel pri Vas, in znesek, ki ste mu ga doslej dali. Zadevo je izročil odvetniku in vprašate, ali Vas res lahko iztoži. — V kolikor smatrate, da bi bila okolnost, da mizar ne poseduje obrtnega lista, kaka ovira za vložitev tožbe, Vam pojasnjujemo, da to ne bi bila nikakoli ovira. Mizar bi bil kvečjemu lahko kaznovan od obrtne oblasti. V ostalem pa je važno, kak dogovor ste z mizarjem sklenili. Ako je on prevzel izvršitev takega določenega dela, potem je bila to pogodba za delo, ako pa se je obvezal, da bo za določen čas za Vas vršil mizarske posle, potem bi bila nastala službena pogodba. Iz Vašega popisa ni točno razvidno, kak je bil dogovor. Ako ste se tako dogovorili, da bo za Vas opravljal mizarska dela proti oskrbi in 10 din dnevne mez-

Vino. Navadno: Maribor 4 din, Ptuj 3—4.50, Slov. Konjice 3.50 din liter pri vinogradnikih. — Boljše sortirano: Maribor 6 din, Ptuj 4.75—7, Slov. Konjice 4 din liter pri vinogradnikih.

Sejmi

Sejmi v Mariboru spet dovoljeni. Ker je prenehala živinska kuga, je banska uprava zopet dovolila živinske in svinjske sejme v Mariboru. Prvi svinjski sejem bo 9. februarja, prvi živinski pa 13. februarja.

12. februarja svinjski: Središče — 13. februarja tržni dan: Dol. Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — 14. februarja svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Zalec, Brežice, Ponikva, Sevnica na Savi — 15. februarja tržni dan: Turnišče, Trbovlje; živinski in kramarski: Bogojina — 16. februarja svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Dol. Lendava, Sedlarjevo v Polju ob Sotli — 17. februarja svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Čebelarja (mlajšega) sprejemem. Prednost čim več znanja v sadjarstvu. Pismene ponudbe s točnim poročilom na: Rak Ivan, Gotovlje-Zalec. 190

Išče se 3—4 članska družina za posestvo za majerja ali za v najem. Ivan Caf, Maribor, Pobrežje. 183

Išče se starejša dekla za kmetско delo. Ivan Caf, Maribor, Pobrežje. 184

Učenca s primerno šolsko izobrazbo sprejme manufaktura Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka 5. 187

Sprejme se takoj majer z 2—3 ljudmi, vinar s 4—5 ljudmi za delo. Poizve se: Martin Vrabl, Ptuj, Srbski trg 8. 192

POSESTVA:

Najemnik za vinograd se sprejme. Vprašati: Maribor, Gospejna ulica 4/I. 188

Bukov gozd, popolnoma zaraščen, za golosečnjo kupim takoj za gotovino do 80.000 din. Ponudbe na upravo lista. 185

Posestva, hiše, gostilne prodaja »Posredovalec«, Maribor, Meljska cesta 12/I. 186

Lepa vila z velikim vrtom v Ptuj, na Tratah 14, se po sodni dražbi dne 28. februarja prodaja. Sodniško ocenjena 68.000 din, najmanjši ponudek 46.000, vadij 6800 din. Dediči. 191

RAZNO:

Kupimo vsakovrsten les: smreko, bor, hrast, jesen, jelšo, javor, bukev, brest itd., rezan in okrogel, hrastove, bukovke in borove prage, hrastove in bukovke parketne frize itd. Točne ponudbe, po možnosti opremljene s konsignacijami in navedbo cen na upravo lista pod št. 189.

Lastni izdelki

velike rute s franžami, jopice za otroke in odrasle, brez povišanja cen, Vam nudi najugodnejše »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Junaki podmorja

(Konec)

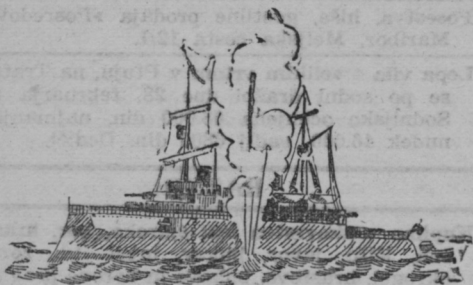
In vendar! Dixon je bil neustrašljiv junak, ki se ni bal ne tveganja, ne boja, ne smrti. Neke noči je Dixon tajno izplovil, predrl je skozi obroč sovražnih križark nasprotniku za hrbet. Na pol potopljen je podmornica plula proti glavni sovražni ladji »Housatonic«, ki se je grozeče odražala na horizontu. Dixon se je tajno priklenil k trupu križarke in pritrtil mino. Sovražna ladja se je stresla, ob boku je zazijala grozanska odprtina. Morje je zalilo ladjo in »Housatonic« se je v par minutah pogreznila.

To je bil prvi primer v zgodovini, da je podmornica potopila sovražno ladjo. S sovražno ladjo se je potopila tudi podmornica. Vsa posadka je s poveljnikom vred našla v morju smrt. In zopet se je izkazalo, da podmornica še ne odgovarja svoji svrhi.

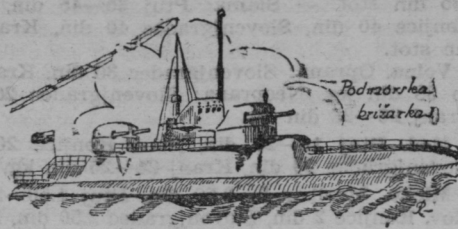
Južne ameriške države so hotele izgraditi še enkrat močno podmorniško brodogradilnico, da bi se otesle težke blokade. Ali do uporabe novih podmornic ni prišlo, ker se je sklenilo kaj kmalu za tem mir med razprtimi severnimi in južnimi deli severoameriške države.

Podmornice kakor tudi podmornični boj ni bil med pomorščaki priljubljen, in to radi surovosti in brezobzirnosti takega orožja. Tudi pomorska vojna poveljstva vseh držav niso bila bogve kaj vneta, da bi gradila podmornice, ker te še niso bile sigurne v vojni kakor tudi ne v borbi. Bil pa je idealen človek, Johnson po imenu, ki je hotel podmornico uporabiti v druge namene. Hotel je rešiti cesarja Napoleona, ki je bil v pregnanstvu na otoku Sv. Helene sredi Atlantskega oceana. Nameval je tajno pristati na otoku in rešiti Napoleona neprostovoljne ječe. Do tega pa ni prišlo, ker je Napoleon umrl že pred dograditvijo podmornice.

Ščasoma so se začele zanimati tudi druge države za novo podmorsko vojno sredstvo, posebno Francija in Rusija. Večina načrtov je ostala samo na papirju, ker so bili vsi načrti pomanjkljivi, kajti od podmornice so vojaški krogi zahtevali, da s hitrico splava do sovražnika, se takoj potopi in izstrelji smrtonosni strel. Tem zahtevam je ugodil švedski inženir Nordenfält, po čigar načrtih je začela Francija graditi podmornice, kajti v podmornicah je videla sredstvo, s katerim bi lahko branila svojo obal pred Angleži. Pravi razmah podmornicam je dala iznajdba parnega pogona, še večji razmah pa je dala iznajdba eksplozivnega motorja. In šele tedaj so se začeli zanimati za podmornice tudi Angleži, ki so doslej nevarno zmajevali z glavo nad počtetjem svojih sosedov. Pred 30 leti je Anglija namah pokupila vse ameriške podmornice. V naslednjih letih so zato začele vse obmorske države z gradnjo podmornic, ker se je njih pomen in vojaška vrednost vedno bolj izkazovala, posebno, ko se je iznašel torpedni izstrelak, ki je veljavo podmornic samo dvignil.

Največji razmah podmornicam je dala svetovna vojna. Države so si zgradile podmornice, ki so vzdržale po cele mesece in še več na odprtem morju, ne da bi bilo treba si naložiti novega goriva. Danes plovejo po morju celo podmorniške križarke, ki so oborožene z več težkimi topovi, opremljene z več izstrelnimi cevmi za torpede ter skrivajoč v svoji notra-

njosti celo letala za poročevalsko službo in za podporo v boju zoper sovražnika.

Mnogo nedostatkov je bilo treba odpraviti, preden so bile skonstruirane podmornice, ki so sigurno in uspešno vojno sredstvo. Ne vemo, koliko iznajditeljev in pomorščakov je dalo svoja življenja za to iznajdbo. Vemo pa, brskajoč po starih in novih poročilih, da je brez števila poročil, ki se vsa glase skoro doslovno: »Podmornica se ni vrnila v svoje oporišče. Sumi se, da je posadka izgubljena...«

Koline pri stricu Maticu

Stric Matic je bil star samec, ki je popolnoma sam životaril. Niti služkinje ni imel in je sam kuhal, pekel, pospravil. Preživljal se je s skromno pokojnino.

Nekega jutra se je svet začudil. Stric Matic je šel s svinjskega sejma. Pred njim je capljalo nekaj svinji podobnega, z drobo vrvjo na zadnji nogi. Drugi konec vrvi je Matic ovil okrog desne roke.

»Kaj pa ženete, stric Matic?« je vprašal bogat kmet Peter, ki mu je prišel nasproti. Matica je vprašanje zmedlo. Nekaj je zamomljal v odgovor. Peter je iz njegovih besed le s težavo razumel, da je kupil krmljenca in bo imel doma koline.

Kmet se je namuznil in odgovoril: »Veste, striček, ta svinja je za krmljenca premršava, za plemensko svinjo pa kar lepa...«

Matic je pogledal kmeta in odvrnil: »Glej, sinko, nikogar nimam. Mast, ki jo potrebujem, kupim pri mesarju. Jaz bi rad imel samo meso. Nekaj ga bomo zrezali v klobase, drugo pa bomo zelhali.«

»Kdo pa vam bo vse to naredil?« »Kdo? Sam! Doma me že čaka vrela voda. Svinjo bom takoj zaklal in do večera bom gotov z delom. Iz gostilne si bom prinesel en liter vina in koline so gotove...«

»Veste kaj? Mene povabite!« »Ka-aj? Tebe? Prej si norce bril iz mene zaradi krmljenca, zdaj pa...«

»Pustiva to, kar je bilo! Povabite me... Poslal vam bom pomoč pa tudi vino...«

»Pusti me pri miru! Saj še mize ne bi znal pripraviti za takega gospoda...«

»Ne delajte si skrbi! Vi me samo povabite, vse drugo bom že jaz uredil.«

»No, pa pridi, da bo mir!« je odvrnil Matic.

Moža sta se nato poslovila. Stric je komaj zaklal prašiča, ko se je pred vrati ustavil Petrov voz. Z voza je skočila Petrova služkinja Julčka, ki jo je kmet poslal v pomoč. Z voza so nesli v hišo: žakeljček moke, sodček vina, sladkor, kavo, čaj, tri hlebe kruha, krožnike, sklede, žlice, vilice, nože in druge malenkosti.

Zvečer je prišel Peter in pripeljal s seboj — deset gostov.

Kako je bilo pri večerji, ne bomo opisovali. Samo to povemo, da ko so gostje proti jutru odšli, od stričevega krmljenca ni ostalo drugo, ko dva kosa slanina. Tudi o masti ni bilo sledu; Julčka jo je porabila za krape in druge dobrote...

Matic se je žalostno čohal za ušesi. Samo to ga je tolažilo, da je v sodčku še ostalo nekaj litrov vina...

SMEJTE SE!

Prva pomoč

V gostilno plane stražnik in poroča gostilničarju, načelniku gasilcev, da pri Kmetiču gori. Na-

čelnik vzame iz predala zapisnik in po njem počasi lista.

Tujec: »Ali ne boste takoj alarmirali gasilcev?« Načelnik: »Najprej je treba dognati, kako visoko je Kmetič zavarovan!«

Nima časa

Mali Ivanček bi moral po jedi nekoliko spati, a noče. Prime se z obema rokama za omrežje pri oknu in vpije: »Nimam časa spati, molam pl oknu vun gledati; teta naj spi, ona ima čas!«

Dobri recepti

Nek zdravnik se je hvalil proti svojemu prijatelju odvjetniku: »Moji recepti vselej pomagajo!« »Verujem, verujem! Če bolniku ne pomagajo, pomagajo pa tebi in lekarni.«

Majhni mašniki

Franček vidi prvič procesijo in vpraša kazajze na ministrante: »Kaj ne, mama, to so majhni mašniki?«

Odrezal se je

Gospa srednje starosti se sprehaja s svojim psičkom po drevoredu in zapazi čevljarkega vajenca v zakrpani obleki, skrivajočega tlečo cigareto za svojim hrbtom. Nagovori ga:

»Kaj bi rekel tvoj oče, ko bi vedel, da kadiš na ulici?«

Navihanec pa se ponosno odreže: »Kaj pa bi rekel vaš mož, ko bi vedel, da nagovarjate tujega gospoda na cesti?«

Hitra postrežba

Prvi pomočnik: »Kje je oni gospod, ki je hotel imeti obliž?«

Drugi pomočnik: »Je že odšel, ker se mu je medtem rana že zacelila.«

KAKšno STAROST DOČAKAJO?

Maček: 15 let

Velblod: 35—40 let

UGANITE!

Druge oblači, sama pa je gola. Kdo je to?

(Sivanka.)

Zakaj riba ni dobra pevka?

(Ker bi se ji v vodi note zmogli.)

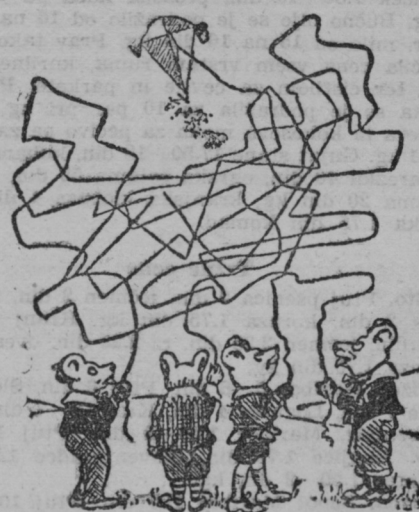
Luknja ob luknji — in vendar trdno drži?

(Veriga.)

Pri katerem številu dobiš isto, če ga s pet pomnožiš ali pa mu 24 prišteješ?

(Pri šest.)

POIŠČITE!

Kateri je lastnik zmaja?

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Pekovski vajenec se takoj sprejme. Pekarna Berlinger, Fram pri Mariboru. 154
- Zakonski par išče službo za majerja. Burger Ludovik, Kunova, Ivanjci. 150
- Iščem hlapca, 20—30 let starega, h konjem in za poljska dela. Sv. Miklavž 32, Hoče. 149
- Potrebujem za 1. marec dva majerja, in sicer vsakega s 4—5 delovnimi močmi. Vprašati pri St. Lubienski, Jarenina. 162
- Hlapec in dekla se iščeta za župnišče v Savinjski dolini. 158
- Sprejem hlapca. Simerl Henrik, Počehova, Maribor. 159
- Trgovski vajenec iz ugledne, poštene hiše se sprejme. Vsa oskrba v hiši. Za hrano potrebno nekaj prispevati. A. Cvetko, Sp. Polskava, Pragersko. 157
- Mlinarski pomočnik, samski, začetnik, se sprejme za kmečki mlin. Pismene ponudbe poslati: Mešič, Križe, Gorenjsko. 164
- Fant 16 let ali hlapec se takoj sprejme. Stemberger, Ruše, Bezena. 170
- Sprejem ofra s tremi delovnimi močmi, ki zna tudi vinogradniška dela. Pavalec Adolf, Dragučova 22, Sv. Marjeta ob Pesnici. 167
- Ofer (tri delovne moči) se sprejme. Naranci 2, Pesnica. 174
- Sprejem pošteno gospodinj, od 40 let, samostojno, z letnim spričevalom, vajena vsega poljskega in vinogradniškega dela. Žnider Andrej, Dragučova, Sv. Marjeta ob Pesnici. 173
- Sprejme se kmečka dekla, ki je poštena, pridna in pametna ter zna poljska in tudi nekoliko hišna dela. Plača mesečno 150 din. Jožef Prekopec, pekarna, Sv. Jurij ob juž. žel. 172
- Pošten, starejši hlapec se sprejme. Rihterich, Gačnik, Pesnica. 176
- Majer 2—3 in viničar s 4 delavci se sprejme. Košaki 40. 180
- Sprejme se mesarski pomočnik z dežele, in hlapec. Vodan Franc, mesar, Hoče. 181
- ženska, okoli 35 let stara, ki zna kuhati in vsa hišna dela, pridna, poštena, se sprejme v prijetno in stalno službo. Ponudbe na upravo pod »Za vedno preskrbljena 182«. 182
- Mlinar, vesten in zanesljiv, vzame vsake vrste kmečki mlin v najem, in to v prometnem kraju in na stalni vodi. Josip Raišl, Dobrova 123, pošta Hoče pri Mariboru. 165

POSESTVA:

- Posestvo šestih oralov z vsem inventarjem ugodno na prodaj. Krajnc Franc, Sv. Marjeta ob Pesnici. 151
- Išče se najemnik, zaposlen v mestu, za posestvo. Ponudbe na upravo: »Okolica Maribora 168«. 168
- Kupim posestvo v bližini Maribora, 4—15 oralov. Ponudbe na upravo. 177

STANOVANJA IN OSKRBA.

- Iščem osebo, ki bi mi posodila 20.000—30.000 din. Za protiuslugo dam obresti, hrano in stanovanje, po dogovoru tudi dosmrtno preskrbo, v lepem kraju na deželi. Ponudbe na upravo pod: »Zanesljivo 179«. 179
- Sprejem majhnega otroka v oskrbo. Satler, Pivola 31, Hoče. 178

RAZNO:

- Prodajam dobro kravo, visoko brejo. M. Lubej, Slivnica pri Mariboru. 163
- Namizna jabolka, več sto kilogramov, se oddajo. Žveglar, Rifnik, Sv. Jurij ob juž. žel. 171
- Prodajam dveletno lepo žrebico. Ribič Karolina, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 166
- Kupim srednji mlin na dober vodni pogon ali bencinski motor v vrednosti 80.000—100.000 dinarjev. Ponudbe na: Ivan Maršič, Čentibske gorice 34, pošta Dolnja Lendava. 161

Žepne ure od din 35.-. Budilke od din 39.-

Ročne ure od din 70.-

J. Janko
urar in draguljar
Maribor, Jurčičeva ul. 8
Kupuje zlato po zvišani ceni!
Schaffhausen, Longines, Doxa, Omega itd.

Važno za prasičjerejo! »Masteline« Vam priporočamo, da se prasiči zredijo in ne obolijo. Pošljamo franko Vašo pošto po pol kilograma 14 din, 1 kg 26 din, manjše zavitke pa dobite pri trgovcih po 3 in 6 din. Dobivam mnogo zahvalnih pisem. Pišite na naslov po položnico in navodilo: Ivan Magdalene, Rače. 65

Prvovrstno cepljeno traje dobite še pri trsnicarju Kraner Ivanu, Zamarkova, Sv. Lenart v Slovenskih goricah. 152

Počne iz ovčje volne (klobučevina) ter klobuke, doma izdelane, dobite najceneje pri Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. Sprejemam popravila klobukov od 10 do 25 dinarjev. 143

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Korška cesta 5. 85

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsnicarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoji! 114

Nakupujem vsakovrstno ZLATO po najvišji ceni. K. Ackermann nasl., draguljar, Ptuj, Krekova ulica 1. 85

Vinsko trsje, korenjaki, 100% zajamčeno, dobite pri Dolinšek, Črešnjevec, p. Selnica ob Dravi. Osebo naročite in prevzamete tudi pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 63

Drevesca: češnje, breskve, nizke vrtnice in spenjavke, vinsko trsje in ključe, jablane itd. dobro kupite v drevesnici Jelen, št. 11 pri Velenju. 29

Čist čebelni vosek in odpadke od sveč stalno kupuje tvornica Reich Josip, Tezno pri Mariboru. 39

Priporočila se Kupčićeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najbolje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile. Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m la. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II. 1529

Kmetovalci, pozor! Staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir kupuje po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati, trdka Justin Gustinčič, Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica Tezno, vogal Ptujke in Tržaške ceste. 1927

Firma

Kosta Vukašinović

trgovina s čevlji

se je preselila z Aleksandrove ceste 13 v Cefovo ulico 1, Maribor (Trgovski dom) 175

Cirilova knjigarna v Mariboru

priporočila naslednje
nove knjige:

Csaba: Njezina pralje. S predgovorom Tihomira Totha. Broš. 15 dinarjev.

Tihomir Toth: Proletne oluje. Broš. 20 din.

Tihomir Toth: Karakter. Broš. 20 din.

Fajdiga: Božji otroci. Broš. 16 din, vez. 24 din.

Ahčin: Komunistem, največja nevarnost naše dobe. Broš. 10 din.

Papini: Priče trpljenja Gospodovega. Vez. 60 dinarjev.

P. Hugo Bren: Fridrik Baraga v žaru svoje svetosti. Broš. 5 din.

Dr. Egidi: Sejlavec. 11. snopič. Broš. 16 din.

Presveti zakrament. Premišljevanja o svetem obhajilu. Iz spisov in govorov bl. Petra Julija Eymarda. II. zvezek. Broš. 26 din, vez. v platno in z zlato obrezo 34 dinarjev.

Kalan: Bog med nami. Obiskovanja in premišljevanja v presvetem zakramentu pričujočega Boga. Vez. v platno 44 dinarjev.

M. Blažič: Evolucija i postanek čovjeka. Vez. v platno 70 din.

Wagner: Put istina život. Propovijedi i predavanja. I. knjiga. Broš. 45 din.

Cezner: Svijetlo dana Gospodnjega. Kratke pouke za sve nedelje. — Broš. 50 din.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov račun

št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

Nov redilni prašek za prasiče. Za 1 prasiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitev naprej 12 din.

Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek 10 din. Poština povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitev 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poština povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar, 1 zavitek 10 din. Poština povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poština povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjeveca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštino 26 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumna z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumna 8 din. Poština 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

**Ko pridete v Maribor
ne zamudite**
si neobvezno ogledati
bogato zalogo nove
trgovine

„LAMA“ d. z. o. z.
Jurčičeva ulica 4

TRTA

Cepljenke najodlič-
nejših vrst ter ključi
in korenjaki Kober
5BB, Teleki 8B, Chas-
selas 41B. Prvovrstna
kakovost, sorta za-
jamčena.

Veletrsnica in drevesnica:
Prvi Jugoslovanski Loznjaci

Ceniki zastoj in poš-
tine prosti!

Daruvar.

1718

VIOLINE 1. RED. HARMONIKE GITARE
OD: DIN: 65- OD: DIN: 59- OD: DIN: 128-

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL-HEROLD MARIBOR 106

Blago za birmanske obleke

se kupi najugodnejše v veliki
izbiri v manufakturi in
konfekcijski vele-
trgovini

ANTON MACUN
Maribor, Gosposka ul.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe,
svojce in svoje imetje le pri naši zavaro-
valnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri Spodnještajerski ljudski posojilnici Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—.